

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop, peti-vrsta
mal oglas po 150
in 20, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem n
nareditvi popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6. Celoletni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Izhod iz zmed

Iz Italije nam je Agenzia Stefani sporočila govor predsednika italijanske vlade, ki se glasi jako bojevito. Toda ne bilo bi upravičeno, če bi se radi tega Evropa preveč vznemirila. Kajti tudi teh zadnjih besed g. Mussolinija ni treba jemati kot grožnjo, marveč le kot pritisk. Znanu je, da je Italija vajena dosegati svoje cilje v prvi vrsti z diplomatskimi sredstvi, med katero spada tudi lepa primerjava italijanskega naroda z žarečo kroglo, ki se v slučaju potrebe lahko vrže kamorkoli in proti komurkoli. Kljub temu pa je seveda tekmovanje Italije s Francijo glede paritete v Sredozemskem morju gotovo zelo resen in koelji problem, ki se ne tiče samo vse Evrope, marveč sega tudi v svetovni politični položaj. O tem smo že opetovano razpravljali.

A italijansko-francoski sredozemski problem še davnino ni edina nevarna točka v evropski politiki, marveč je takih z majhnimi diplomatskimi sredstvi neresljivih vzlovov še vse polno. Vse jasneje postaja, da so mirovne pogodbe, ki so zaključile svetovno vojno, potrebne dopolniti, oziroma izpopolniti, da se še obstoječe napetosti med narodi premagajo. In sicer je resnično, za vse zadovoljiv in koristen in zato trajen izhod iz vseh teh zmed mogel le po veliki zamisli Briandovih evropskih združenih držav. Briand svojega velikopoteznega načrta ni vrgel v svet javdanov, marveč je to le naraven višek njegove mirovne politike, ki jo je dosledno razvijal na vseh konferencah in etapah poveljne mednarodne politike. Da veruje v njeno uresničitev in dela zanjo žilavo in dosledno, nam more biti dokaz članek, ki ga je te dni priobčil ugledni publicist Henry de Jouvenel v svojem listu »Revue des vivants« pod naslovom »Združene države Evrope, prva studija«. Ime člankarja se sicer ne navaja, je pa iz vsega razvidno, da ga je pisal mož, ki sodeluje pri sestavi Briandovega načrta. Iz izvajanj je tudi jasno, da je besedilo za vprašalno polo, ki jo namerava Briand v kratkem razposlati evropskim vladam glede evropske gospodarske federacije, toliko kot gotovo. Jouvenel sam se navdušeno izjavlja za Briandov načrt v kratkem sestavku pod naslovom: »Evropa ali propad«, v katerem piše med drugim:

»Že se obeležujejo novi strelski jarki. Londonska konferenca je pomaknila novo tekmovanje Italije proti Franciji v žarko luč. Liga nezadovoljnih iz Versailles, Trianona in St. Germaina zbira bive zmagovalce in premagance in jim daje isto gesto: prevrat sedanjega stanja. Aristide Briand je na občudovanja vreden način doumel, da je evropska državna zveza edino sredstvo, da se nasprotje ovzrže.«

Članek neimenovanega pisca je zelo obširen in osvetljuje vse pereče probleme sedanjega časa, avstrijsko, ogrsko, bolgarsko vprašanje, vprašanje poljskega koridorja, italijansko-francosko nasprotje, morebitno rusko nevarnost, vprašanje razorožitve.

Glede »Anschlussa« pravi pisec: »Anschluss, ki ga mirovne pogodbe prepovedujejo, bi nalletel na veto Francije, Italije in male antante. V Avstriji ga le malo žele in v Nemčiji ne dosti bolj. Ker pa na eni in na drugi strani služi kakor politično orožje, bi imel nedvomno vsak poizkus združitve za posledico vojaški vpad sosednjih držav v Avstrijo, iz česar bi se morda izcimil oborožen spopad.« — Še bolj nevarna se zdi piscu možnost državljanske vojne v Avstriji, ki bi imela za posledico bržčas vkorakanje italijanskih čet, ki bi jim sledile čete ostalih velesil in slednjič morda oborožen spopad.

O Nemčiji pravi pisec: »Če se je Nemčija res iskreno sprijaznila z novimi mejami na zapadu, pa vztrajajo vse nemške stranke enoglasno na zahtevi, da se izpremeje meje nasproti Poljski, če ne v Zgornji Šleziji, pa vsaj v bivši zapadni Pruski. Vsekakor je dobila Poljska velik kos, da bi se ji za vsako ceno odprlo okno na morje, odrezana Vzhodna Prusija pa osiromašuje. Zato je za Nemčijo življenjsko vprašanje, da se zagotovi Vzhodni Prusiji celinska zveza z ostalo državo; temu se noče odreči noben Nemec. Toda tudi za Poljsko je življenjsko vprašanje, da ohrani odprto okno na morje (kjer je v Gdanskem iz nič nanovo zgradila pristanišče). A v tej točki zopet ne bo maral botnati noben Poljak.«

Zelo podrobno se pisec nato peča z nasprotji med Francijo in Italijo, posebno glede italijanskega izseljevanja v Afriko, in prvi vrsti v Tunis, kakor tudi glede nadvlade v Sredozemskem in Jadranskem morju.

Sile Evrope so osredotočujoče danes v treh skupinah — ugotavlja pisec: 1. francoska skupina (Francija, Belgija, mala antanta in Poljska); 2. italijanska skupina (Italija, Ogrska, Albanija, Bolgarija in v danem slučaju morebiti tudi Grčija in Španija); 3. nemška skupina. Od teh treh skupin sta resnično oboroženi samo prvi dve. Toda tretja skupina bi se utegnila v kakem sporu s francosko skupino pridružiti italijanski skupini: oboroženi mir, mir, iz katerega se poraja vojna, traja torej dalje, dobro ugotavlja pisec.

Toda vsa ta vprašanja, enako kakor tudi razorožitveno, pravi pisec, je mogoče rešiti z

Razgovori za ohranitev in okrepitev miru

Razgovori med Hendersonom, Briandom in Grandijem — Dolg razgovor med Grandijem in dr. Marinkovičem — Problem je težaven, a ni neresljiv

Zeneva, 13. maja. n. Francosko-italijanska pogajanja s posredovanjem angleškega zunanjega ministra Hendersona se niso začela šele na današnjem zajtrku vseh treh zunanjih ministrov. Očividno je, da so imeli vsi trije ministri potrebo, da so se najprej sestali na samem še pred uradnim sestankom, ki se je imel vršiti v prisotnosti večjega števila uradnih oseb. Zato so se že pred 10 uro sestali v tajništvu Društva narodov v privatni sobi, kjer so govorili več kot eno uro. Po tem sestanku je Briand na vprašanje priznal, da so se razgovarjali o francosko-italijanskem mornariškem vprašanju in sploh o francosko-italijanskih odnosih.

Zeneva, 13. maja. n. Napovedani zajtrk med Hendersonom, Briandom in Grandijem se je končal šele ob štirih popoldne. Iz dolgega trajanja tega sestanka se sklepa, da je moral biti velikega pomena, ne da bi bilo do slej kaj določnega znanega o vsebini razgovorov.

Nasproti vestem, ki so se širile iz Londona in Pariza, da se bodo v Ženevi vršila važna pogajanja, so širili Italijani z jasno namero nasprotne vesti, da se v Ženevi ne bodo vršili nobeni pomembni dogodki; pristavili so, da je takoj po londonski konferenci in potem, ko je Grandi v poslanski zbornici ponovno ugotovil italijansko stališče, težko pričakovati, da bi imela francoska vlada pripravljen že nov od-

govor, ki bi omogočal nadaljnja pogajanja. To je zadosti jasno, toda na strani Francije to za enkrat še nečemo razumeti, temveč hočemo vzbuditi vtis, da so se sedaj s sodelovanjem Hendersona v resnici vsaj začela nova italijansko-francoska pogajanja. Zdi se tudi, da je to popolnoma resnično. Samo po sebi je umevno, da se ta pogajanja, ki so tako težavna in mnogostrianska ter deloma tehnične narave, ne morejo dokončati tekom štirih do petih dni, kolikor bo trajalo zasedanje Sveta Društva narodov. S strani Francije se odločno zanika, da bi bil govor o kakršnihkoli ponudbah za poravnave v tem smislu, da bi Italijani dosegli koncesije v kolonijah proti temu, da bi se odrekli pomorski pariteti s Francijo.

Pariz, 13. maja. n. Radi zadnjih govorov italijanskih državnikov se je razmerje med Italijo in Francijo poostriilo, tako da je razumljiva napetost, s katero se pričakujejo rezultati sestanka med Briandom in Grandijem. Mussolinijev govor v Livornu je položaj tako poslabšal, da bi se sedaj videl razveseljiv rezultat že v tem, če bi ta prvi sestanek sploh nudil možnost za nadaljevanje razgovorov. »Temps« ugotavlja danes, da se v mornariškem vprašanju teze obeh vlad niso približale niti za en milimeter in da je le težko misliti na sporazum, dokler bo Italija vztrajala pri svoji zahtevi po pariteti s Francijo.

Za nervoznost, ki vlada v mednarodnih

krogih, so zelo značilne govorice, ki se širijo zadnje dni in ki govorijo o političnem zblizanju med Italijo in Nemčijo. Te vesti imajo svoj vir brez dvoma v obisku nemškega brodograja v italijanskih pristaniščih in v navdušenem sprejemu s strani Italije. Te govorice se bodo še bolj širile radi večerje, katero bo nemški zunanji minister dr. Curtius priredil jutri zvečer in na katero bo povabil italijanskega kolega Grandija.

Pariz, 13. maja. AA. Nocojšnji oficijozni »Tems« komentira francosko-italijanske odnose. Pravi, da je najvažnejše vprašanje zaupanje med Francijo in Italijo ter odkrito sodelovanje, ki je potrebno, da se ohrani splošni mir.

Zeneva, 13. maja. Dva politično najbolj važna dogodka ob priliki današnjega Sveta Društva narodov sta bila zajtrk med Hendersonom, Briandom in italijanskim ministrom za zunanje zadeve Grandijem in pa sestanek med Grandijem in jugoslovanskim ministrom za zunanje zadeve dr. Marinkovičem. To je bil pač prvi važni razgovor med poklicanima zastopnikoma obeh držav, odkar je prijateljska pogodba med Italijo in Jugoslavijo potekla in ni bila obnovljena. Da je razgovor v resnici bil važen, se razvidi iz tega, da je trajal skoro dve uri. O vsebini se varuje popolna tajnost z obeh strani.

Italija pravi, da se samo brani

Mussolini napoveduje drug važen govor

Rim, 13. maja. n. Na proteste francoskih listov radi Mussolinijevega govora v Livornu so se italijanski listi že začeli braniti in pravijo, da Mussolini ni hotel nikomur groziti, da pa je njegova dolžnost, da brani Italijo in fašizem. Pri tem italijanski listi trdijo, da so se ravno v zadnjem času zgodile stvari, ki so prisilile Italijo, da je na tako oster način povdarila svojo voljo po obrambi. Tako piše n. pr. »Giornale d'Italia« o nevarnostih za Italijo od zapada in vzhoda in trdi, da se tudi italijanski politični emigranti v Franciji pripravljajo k večjemu udarcu proti fašizmu. Prihodnji Mussolinijev veliki govor, ki ga namerava imeti v nedeljo v Florenci, bo morda o tem dal поблиžje podatke. Ta njegov veliki govor se že sedaj naglašja kot merodajen glede

italijanske zunanje politike. Uradno italijansko poročilo danes demantira, da bi obstojala med Italijo in Španijo tajna zveza, po kateri bi Španija dala v slučaju vojne na razpolago svoja pristanišča.

Mussolini poljubil pijavsko zastavo

Pariz, 13. maja. Doznava se, da je šef italijanske vlade Mussolini imel v Livornu razun govora, ki so ga uradno razglasili, še druge govore in sicer pri inspiciranju vojašnic. Ti govori so bili še bolj krepki kakor oni, ki ga je prinesla »Agenzia Stefani«. Mussolini je poljubil tudi zastavo, ki je bila na Pavi, in pri tem imel govor, ki je zelo bojevito zvenel.

Centrala komunistične propagande prenešana v London

London, 13. maja. V istem času, ko podkralj za Indijo lord Irwin prvič uradno ugotavlja, da je krvava revolta v indijskih mestih delo komunistične propagande, prinašajo vsi londonski listi besedilo sklepa izvršilnega odbora kominterne v Moskvi, ki daje komunistom v Angliji nalog, da začno najintenzivnejšo propagando proti vladi Velike Britanije, ki je svetovna trdnjava imperializma. Nadalje pravi, da indska vstaja nujna najboljše priliko, da se moč Velike Britanije izpodkoplje. Posebno se stavlja angleškim komunistom v dolžnost, da razvijajo komunistično propagando med armado. Obenem se je sklenilo, da se središče komunistične propagande za Evropo prenese iz Berlina v London.

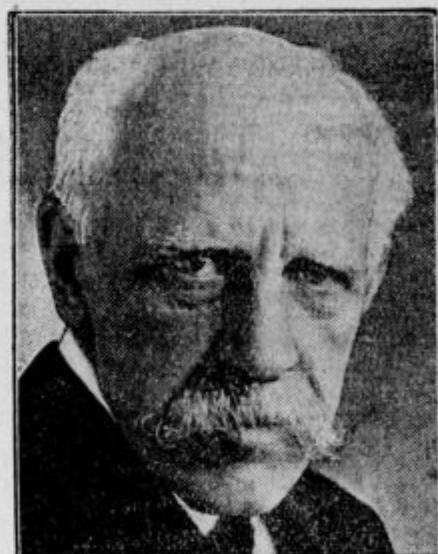
Razume se, da vse časopise brez razlike temu posveča veliko pozornost in opozarja, da se to godi v času, ko sta se imenovala poslanika v Londonu na eni in v Moskvi na drugi strani in ko se vrše pogajanja za definitivno diplomatsko in trgovsko pogodbo med Anglijo in Rusijo. Zlasti naglašajo listi perfidne metode sovjetske diplomacije, ki je svojemu poslaniku v Londonu dala navodilo, da v teku pogajanj s Hedersonom nastopa skrajno koncilantno in pristane na vse politične

zahteve Anglije, da pa naj potem, ko bo defirne in prevzame diplomatsko vodstvo evropske komunistične propagande v Londonu.

V debatah o prenosu komunistične centralne se je na seji Kominterne izrekla za London velika večina, ker je le-ta z ozirom na veliko liberalnost angleških oblasti najbolj pripraven sedež za uspešno vodstvo propagande po vsej Evropi, dočim nemška vlada zavzema sedaj skrajno sovražno stališče proti Moskvi. London pa je važen v sedanjem momentu tudi zaradi Indije. Dunaj ne pride več v poštev, ker tako socialisti kakor Heimwehr ovirajo delovanje Kominterne.

Cela vrsta poslancev je že vložila tozadevne interpelacije v zbornici in je dobila obvestilo, da bo minister za zunanje zadeve Henderson takoj, ko se vrne iz Ženeve, na te interpelacije odgovoril. Kakor se čuje, je delavska vlada trdno odločena kljub škodi, ki bi jo zopetno prekinjenje odnošajev z Rusijo prineslo angleški trgovini, odnošaje takoj prekiniti, ako bi sovjetska vlada ne opustila svoje namere ter ne bi dala sigurnih jamstev, da v smislu čl. 7 obstoječe provizorične pogodbe takoj preneha z vmešavanjem v notranje razmere Anglije, oziroma Indije.

Fritjof Nansen †

Oslo, 13. maja. n. Znani raziskovalec polarnega ozemlja Fritjof Nansen je danes umrl po daljši boleznii v 69. letu starosti.

Slavni raziskovalec severnega tečaja Frithjoff Nansen je bil rojen 10. oktobra 1861 v okolici glavne norveškega mesta Oslo. Že kot otrok je kazal veliko ljubezen do narave ter se je hotel posvetiti prirodopisnemu studiju. Njegov profesor Collet ga je nekoč vprašal, če ne bi želel se peljati z ribiško ladjo v Severno morje, kjer bo videl, kako bodo lovili tulnje. To potovanje ga je privedlo do tega, da je začel študirati pokrajine okrog severnega tečaja. Prvo potovanje proti severnemu tečaju je izvršil l. 1882., drugo potovanje v Grönlandijo je organiziral sam l. 1888., l. 1893. je započel na svoji ladji »Fram« znamenito potovanje na severni tečaj, s katero se je vrnil šele l. 1896. S tem svojim potovanjem je največ pripomogel do natančnejšega poznavanja severnega tečaja in tudi poznejše znanstvene ekspedicije niso v bistvu dognale dosti več o severnem tečaju, kakor je dognal Nansen.

Kot politik je bil nasprotnik unije s Švedsko. L. 1906. do 1908. je bil norveški poslanik v Londonu. Med vojno se je proslavil s svojim delovanjem za vojne ujetnike ter je l. 1921. in 1922. vodil tudi znano pomožno ekspedicijo v gladujoče kraje Rusije, za kar je dobil Nobelovo mirovno nagrado. O svojih znanstvenih ekspedicijah je izdal mnogo del, ki so prestavljene v skoraj vse kulturne jezike.

Stanje ministra Radivojeviča

Beograd, 13. maja. AA. Zdravstveno stanje ministra za zgradbe inž. Radivojeviča je objektivno prav dobro. Temperatura je bila ponoči in davi 37.2 do 37.4. Bitje žile je znašalo 94.

evropsko federacijo: Vprašanje poljskega koridorja ne bi bilo potem življenjskega pomena ne za Nemčijo ne za Poljsko, ker bi se gospodarski promet na kopnem itak popolnoma svobodno razvijal in bi se mogle nemške meje popraviti, ne da bi se kršile življenjske poljske zahteve. Avstrija, ki jo sili k združitvi z Nemčijo mnogo bolj njeno gospodarstvo nego srčno nagnjenje, bi se potem Anchlussu odrekla, ker bi lahko drugam prodajala svoje proizvode.

Zelo zanimiva, so piščeva izvajanja o gospodarski plati federacije: »V ozadju gospodarske koncentracije Ev-

rope zadenemo na finančno racionalizacijo. Koncentracija bank, ki se vrši pred našimi očmi, je izšla iz Nemčije kot posledica industrijske racionalizacije, ki se je izvršila tamkaj viharneje nego drugod. BIZ — reparacijska banka v Curihi — je kljub ameriškim in japonskim članom v upravnem svetu evropskega bank, katere delavnost se očividno ne omejuje na ureditev splošnega reparacijskega vprašanja, marveč se hoče lotiti vprašanja, da zagotovi finančno stabilizacijo Evrope, posebno s posojili državam, ki se nahajajo v denarnih stiskah. Tej banki bi pripadala v prvi viharini dobi skup-

nega evropskega gospodarstva izredno važna naloga. Enotna veljava (skupen denar), drug cilj evropske federacije, se zdi potrebna in možna, ne da bi zadeli na nepremagljive ovire.

Pomembni članek prinašamo tu kot kronisti. Za Briandovo idejo Združenih držav Evrope kot take se pa mora zavzeti vsak iskren prijatelj miru!

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: Spremenljivo. Začasno morda nekoliko boljše, hladnejše vreme. — Južne Alpe: Večinoma jasno,

15. dan belgrajskega procesa

Zasliševanje bivšega poslanca profesorja Jelašića, ki izjavlja, da se ne smatra krivega

— Belgrad, 13. maja. M. Petnajsti dan razprave proti Bernardiću in tovarišem je bil danes ves dan zasliševanje bivšar. poslanec prof. Jelašić. Pravi, da je obtožnico razumel ter da se niti najmanj ne smatra krivega. »Nisem imel niti pojma o teh delih, niti nisem koga podpiral ali svetoval, na kaj takega.«

Kaj mu očita obtožnica.

Predsednik čita obtožnico, ki očita, da sta Jelašić Jakob in Begić Milan v septembru in naslednjih mesecih 1929 v Zagrebu napeljala obtožnega Bernardića in Hadžija, da organizirata mladino, ki naj bi v Zagrebu s terorističnimi akcijami ogrožala javni mir in spravljal v nevarnost javni red in tako podprla delovanje hrvatskih emigrantov, ki gre za tem, da se spremeni današnja ureditev kraljevine Jugoslavije in da se podpre organizacija z navedenimi čini na ta način, da so zanj nabavili denar in ga dali za nagrade posameznim članom ter za nabavo orožja in sicer Jelašić koncem septembra 1929 organizatorju Bernardiću 6000 Din, obtoženi Begić okrog 22. novembra 1929 preko obtoženega Prpića organizatorju Hadžiju okrog 5000 Din. Okrog 10. decembra 1929 4000 Din. Obtoženi Jelašić pa je poleg tega podpiral tudi organizacijo s tem, ker je nagovarjal Kuntiča, da v svojem stanovanju skriva 5 revolverjev, ki so služili za akcijo.

Predsednik vpraša obtoženca, ali je on nagovarjal Bernardića in Hadžija, da se organizira omladina, ki bo s teroristično akcijo ogrožala javni red in mir.

Obtoženi to zanika ter glede zvez s soobtoženim Begićem polemizira z obtožnico in pravi, da je Bernardić sicer poznal, da pa je Bernardić igral podrejeno vlogo v bivši stranki in da ne ve, ali je Begić informiral o kakšni akciji za 1. dec. ali 16. dec. V glavnem, da ni v intimnih zvezah z Begićem. Begić je sicer deloval v Seljačkem domu.

Zveze s Hadžijo.

Obtoženi profesor Jelašić nato pripoveduje o svojih zvezah s Hadžijo in pravi, da ga je prvič srečal, ko je po časopisu iskal stanovanje. Nato se je še parkrat z njim sestal ter sta se razgovarjala splošno o politiki nikdar pa ni padla kaka beseda o teroristični akciji. Ko ga je obtoženi Hadžija spraševal za to akcijo, pravi Jelašić, da mu je odgovoril, naj se obrne na Begića, ki da je prišel k njemu ter mu predlagal, kaj je treba storiti.

Preide se na drugo točko obtožnice, v kateri se prof. Jelašić obtožuje, da je sprejel denar za podporo posameznim članom ter izročil Bernardiću 6000 Din.

Obtoženi Jelašić: Da, dal sem Bernardiću 6000 Din, toda ne za to, kar pravi državni tožilec. Predsednik: Zakaj ste pa to dali?

Obtožene: Dal sem denar za omladince. Glede revolverjev pravi državni tožilec preko glavne obtožbe, da sem pomagal nabaviti orožje za atentate na ugledne civilne in vojaške osebnosti. Ali, gospodje, to je smešno. Predvsem seveda jaz o tem nimam niti pojma, kakor sem že rekel, vendar pa, ali ni smešno, da sem se jaz odločil za organizacijo atentata, dočim iz obtožnice vidimo končno samo to, da so se nabavili 4 ali 5 revolverjev najmanjšega kalibra. Ali se atentati izvršujejo z revolverji 6/33 mm? Jaz tega ne razumem. Torej to ni resnica, da sem nagovarjal in pomagal organizirati atentate. Ta čin ne obstoja in torej ni resničen.

Takoj nato prosi njegov zagovornik odvetnik Bartić, da bi se smel razgovarjati z obtožencem, kar predsednik dovoli in se oba dalj časa tiho in mirno v kotu razgovarjata.

Kaj je izpovedal pred preiskovalnim sodnikom.

Predsednik nato pravi, da je bil obtoženeec dvakrat konfrontiran z Hadžijo ter da je bil večkrat zaslišan. Vpraša ga, ali je te akte on podpisal ali ne.

Obtožene: Ne vem, kaj sem vse tam podpisal. Predsednik: Ali se spominjate, kaj ste govorili pri policiji, ali ne.

Obtožene: Ne vem. To bo policija bolje vedela.

Predsednik: Pred preiskovalnim sodnikom našega sodišča v Zagrebu ste bistveno drugače izpovedali kakor danes. Zato vam bom zapisnik tudi prečital.

Obtožene: Se protivim čitanju svojih izpovedi pred preiskovalnim sodnikom in na policiji. Nato se vrši čitanje njegovega zasliševanja pri preiskovalnem sodniku tako v Belgradu kakor tudi v Zagrebu. V teh svojih izjavah pred preiskovalnim sodnikom je obtoženeec med drugim izpovedal sledeče: »Cvetka Hadžijo poznam približno že 3 do 4 leta. Zadnjikrat sem bil z njim nekako pred tremi meseci. Tedaj je prišel k meni na stanovanje brez posebnega povabila. Prišel je k meni kot bivšemu predsedniku omladinske organizacije HSS iz razloga, ker sem bil jaz pač bivši poslanec HSS. Mislim, da je poznal politične razmere ter me je pri tej priliki vprašal, kaj je novega. Dejal sem mu: Slišal sem v Hrvatskem seljačkem domu, kar se sicer splošno pripoveduje, da sta dr. Krnjević in Ing. Košutić odšla v inozemstvo. Na njegovo vprašanje, kaj je njuna naloga (Krnjević in Košutić) v inozemstvu, sem odgovoril: Čul sem, da se jima je pridružil tudi dr. Kežman, bivši narodni poslanec HSS. Sedaj oni ne morejo nitičesar drugega zunaj napraviti z ozirom na ideologijo HSS, ki je bolj socialna, kakor nacionalna, kakor to, da s pomočjo eventualnih zvez delajo na tem, da bomo popolnoma enakopravni v tej državi. Govorilo se je, da se je dr. Krnjević skregal z dr. Pavelićem. To pa je tudi razumljivo, kajti Hrvatje ne morejo in ne smejo oditi iz te države, ker bi jih Italijani in Madžari, ki so sovražniki naše države, popolnoma uničili s politiko pa tudi s silo. Zato za nas ni drugega izhoda in ni druge politike, kakor ta da ostanemo v tej državi in da tukaj zahtevamo popolno enakopravnost. Nato me je vprašal, ali bi bila potrebna akcija za hitrejši rešitev tega vprašanja. Odgovoril sem: Ti veš, da nisem nikdar sodeloval niti pri demonstracijah, niti pri manifestacijah in znano ti je tudi, da je bil zaradi tega bivši odbor omladinske organizacije proti meni, posebno takrat, ko ste napravili omladinske bloke, kateremu sem jaz nasprotoval. Zato sem mu dejal, če želi tako akcijo, za katero jaz nisem, niti z ozirom na svoj poklic, niti ne z ozirom na svojo mentaliteto, da naj se obrne na Vilka Begića, ki ni le istotako že enkrat nekaj sličnega pripovedoval.«

Odkod in zakaj 6000 Din.

Obtožene: Nato priznava, da sta ga dr. Maček in Begić napotila v znano gostilno v Maksimiru, da je takrat dobil 6000 Din od dr. Mačka, kateri denar je izročil Bernardiću in mu pri tej priliki rekel, da naj ga uporabi za podporo omladincev. Če pa je

Bernardić ta denar drugače porabil, tega ne ve, ker ga po tem dnevu ni več videl. O kakšni teroristični akciji, kateri bi bil cilj, da prepreči pohod pokodnih deputacij v Belgrad, ne ve. Resnično je le, da pri tem ni bil udeležen. Kdo pa je imel s tem posla, tudi ne ve. Ne ve, odkod je bil denar, ki ga je dobil od dr. Mačka, misli pa, da ga je ta dal iz svojega lastnega imetja. Ne ve, če je morda še kdo drugi prispeval.

Predsednik ga vpraša, ali je pred preiskovalnim sodnikom govoril resnico ali ne. Prof. Jelašić izjavlja, da ni govoril resnice, marveč, da je gledal na to, da bi bile njegove izjave pred preiskovalnim sodnikom čim bolj v skladu z njegovimi izjavami pred policijo.

Predsednik: Pravili ste, da ste hoteli, naj bi bila vaša izpoved pred preiskovalnim sodnikom čim bolj v skladu z izjavami pred policijo. Malo prej ste pa dejali, da se ničesar ne spominjate, kaj ste govorili pri policiji. To ni logično! Kako ste mogli dati isti odgovor pred policijo, in pred preiskovalnim sodnikom, če si niste bili svesti, kaj ste pri policiji izpovedali.

Obtožene: To je bila ista psihološka reakcija! Predsednik opozarja na to dejstvo sodnike. Obtožene: Pa nato pripoveduje: Gledal sem na to, da bodo moje izjave z ozirom na moje izpovedi pri policiji nerazumljive in neložne.

Predsednik čita zapisnik, glasom katerega se je obtoženeec sam prijavil policiji, da izpove glede revolverjev. Nato se preide na vprašanje o denarju. Predsednik vpraša: Vi ste rekli, in v zapisniku stoji: Dobro se spominjam, da sem dobil 6000 Din od dr. Mačka.

Obtožene: To je resnica!

Konfrontacija s Prpićem in Hadžijo.

Nato se je vršila konfrontacija med obtožencem Jelašićem in obtoženima Prpićem in Hadžijo. Dočim Jelašić trdi, da se je s Prpićem sestal samo enkrat, izjavlja Prpić, in istotako tudi Hadžija, da sta prišla dvakrat k njemu. Nato se preide na čitanje zapisnika tretje konfrontacije med Jelašićem in Hadžijo.

Predsednik čita: »Hadžija je dejal Jelašiću, da je bil meseca novembra v njegovem stanovanju in ga vprašal, kako stojijo naša vprašanja v zunanem svetu, kaj delata Krnjević in Košutić. Nato vprašanje je Jelašić odgovoril nejasno vendar pa, da stvar stoji dobro. Da bo pa imela večji uspeh, je potrebna druga akcija. Dejal je, da je mladina za to najbolj pripravna in predlagal, da naj se o tem razgovori s svojimi prijatelji posebej z Bernardićem, ki je bil angažiran že v drugi stvari. Na Hadžijevo opombo, da omladina potrebuje denarja, ga je Jelašić poslal k Begiću. Jelašić pa pravi, da o tem ni bilo govora. Dejal je, da se čudi, da sta se Krnjević in Košutić skregala s Pavelićem. Nato je Hadžija izjavil, da je bil še enkrat pri Jelašiću s Prpićem in se pri tej priliki informiral o pripravah za 17. december. Jelašić je izjavil, da vstraja pri svoji izpovedi.«

Predsednik nato vpraša obtoženega Hadžija, kaj misli o tem.

Hadžija: To ni resnica. Govorili smo o zunanji in notranji politični situaciji. Zanikal pa sem, in pri tem ostanem, da ni bilo govora o kakih akcijah, posebno pa o denarju. Pri tem vztrajam.

Predsednik čita zapisnik o četrti konfrontaciji med obtoženim Jelašićem in obtoženim Bernardićem. Bernardić je pri tej priliki izjavil, da ga je Jelašić par dni pred Vsemi sveti pozval v svoje stanovanje in mu dejal, da ima zanj 6000 Din in da je Bernardić vedel, v katero svrhu je ta denar namenjen. Ko je to Bernardić potrdil, mu je Jelašić izročil denar.

Po prečitaniu tega zapisnika pravi Bernardić: »Da, jaz sem mu dejal, da Jelašić ni omenil dr. Mačka. Dopolnjam pa možnost, da je omenil predsednika. Ne spominjam se več, kaj se je takrat govorilo. Ne morem danes reči, ali mi je Jelašić rekel, ali mu je denar dal dr. Maček. Morda je rekel predsednik.«

Predsednik: »Ali vam je Jelašić rekel, da on misli, da vi veste, v katero svrhu je ta denar namenjen?«

Obtožene: »Mislim, da je to rekel.«

Predsednik: »Torej pomenja to, da vam v tem trenutku ni rekel, da ni niti za podporo, niti za akcijo. Ali je tako?«

Obtoženi: »Ne morem reči. Vsekakor pa je res, da sem denar sprejel za podporo.«

Predsednik: »Ali je mislil tudi Jelašić, da vi veste, da je denar namenjen za podporo, ali je bil med vama kakšen nesporazum.«

Obtožene: »Mislim, da je on vedel. Kajti med našimi pristaši je bila nekaka težnja, da se nekaterim omladincem pomaga. Jaz sem z mnogimi govoril, da bi bilo potrebno te ljudi podpirati. Govoril sem tudi s Krnjevićem.«

Nato čita predsednik zapisnik o konfrontaciji z Begićem. Po kratkem odmoru, ki ga je predsednik odredil, je prosil zagovornika dr. Bartića v imenu vseh zagovornikov predsednika: »Prosim vas, gospod predsednik, da nam pojasnite tisto, kar se je dogodilo v začetku te razprave. Nekaj smo slišali, da so bili obtoženci poslednjo noč preiskani in da so se jim odvzeli vse beleške za njihovo obrambo. Če je to res, predlagam in prosim, da se ti zapiski obtožencem vrnejo.«

Predsednik izjavlja, da je v smislu predloga državnega tožitelja, da se prečitajo tista pisma, ki so se našla pri obtoženem Hadžiju, izdal nalog preiskovalnemu sodniku, da se preišče, kdo je pisec teh pism in da se z ozirom na to izvrši raziskovanje dokumentov. Preiskovalni sodnik je smatral za potrebno, da se obtoženima Bernardiću in Veseliću vzamejo gotovi dokumenti, ki so se pri njih nahajali in da se izvrši strokovno raziskovanje njihovih rokopisov s temi pismi. Z ozirom na to smatra, da je preiskovalni sodnik pravilno postopal.

Predsednik čita obtoženemu Jelašiću njegove izpovedi, ki jih je dal pri konfrontaciji in pri katerih je izjavil, da je Jelašić dal denar ne za akcijo, marveč za gospodarske potrebe. Bernardić je takrat odgovoril, da to ni res.

Razgovor med obtožencem in zagovornikom.

Nato so stavljeni vprašanja posameznim sodnikom in zagovorniki. Med drugimi je zagovornik dr. Bošnjaković vprašal obtoženca, v kakem razmerju je bil do dr. Mačka. Obtožene: »V dobrem!« — Zagovornik: »Ali ste potrebovali kdaj kakšnega posredovalca?« — Obtožene: »Nikdar, vedno sem stvarnost z njim govoril.« — Zagovornik: »Kdaj ste bili izvoljeni za narodnega poslanca?« — Obtožene: »Leta 1927.« — Zagovornik: »Koliko let ste takrat imeli?« — Obtožene: »30!« — Zagovornik: »Ali polnih?« — Obtožene: »36, januarja sem dopolnil 30 let. Avgusta pa so bile volitve.« — Zagovornik: »Kje ste bili izvoljeni?« — Obtožene: »V Ludbreškem okraju.«

Predsednik: »Stavljajte stvarna vprašanja, ki so v zvezi z obtožbo!« — Dr. Bošnjaković: »Gospod predsednik! Važno je ugotoviti objektivno in-

Vstaja v Indiji

Revolucionarji so se polastili mesta Solapur — Angleška vojska mesto osvojila nazaj z naskokom

London, 13. maja. Nemiri, ki so nedavno zopet izbruhnili v Solapurju, so se nepričakovano razvili v take dimenzije, kakršnih ni imela od sedaj še nobena revolucija v indijskih mestih. Množica je popolnoma obvladala policijo in ostale varnostne čete ter se polastila mesta. Zato se je v nedeljo zjutraj odpeljal iz Poone poseben vlak z bataljonom pehote pod poveljstvom polkovnika Paga, ki je, ko je došel pred Solapur, mesto z naskokom zavzel. Podrobnosti še niso znane.

Vlada vstajev v Solapurju ni dolgo trajala. Gandisti so razvili nacionalistično indsko rdečo-zeleno zastavo na magistratu in imenovali krajevno upravo s svojimi uradniki. Ko je angleški bataljon vkorakal v mesto, je voditelj takoj zaprl, postavil na križiščih strojnice ter prevzel skrb za mir in red v mestu. Vojaška oblast je vzela občinsko upravo v svoje roke. Z uporniki, ki so bili zaloteni z orožjem v roki, se je postopalo po vojnih pravilih.

Revolta v Solapurju je bila, kakor ugotavlja podkralj lord Irwin, organizirana od agitatorjev kominterne.

Muslimanski praznik 10. maja se je skoro povsod mirno praznoval in je policija kakor tudi vojaštvo vzorno vzdrževalo red in preprečilo spopade. Lord Irwin povdarja, da je zelo zadovoljen z lojalnostjo, ki jo kažejo ves čas domače indske čete, ki izvršno izvršujejo svojo službo.

Le v vasi Kakim blizu Kaira je prišlo do

vojčega spopada med Hindi in muslimani, pri čemer so bile 4 osebe ubite, 12 pa težko ranjenih.

Dr. Kičlev, eden izmed voditeljev vseindijskega kongresa, je bil obsojen na 3 leta težke ječe. Ostali Gandisti, obtoženi kršitve solnega monopola, so dobili vsak po 18 mesecev.

London, 13. maja. n. Proti Gandijevemu nasledniku Abbas Tyabiju se je že danes popoldne začela sodna razprava v Jalalpuru. Pred sodiščem se je zbrala velika množica ljudi. Tyabij je prečital dolgo izjavo, v kateri izraža svoje veselje, da je bil aretiran. Potem pa je odklonil udeležbo pri nadaljnji razpravi.

V Lahoreju se je morala sodna razprava odgoditi, ker je 18 obtožencev razbilo vso opravo.

V Silongu v Assam je ob priliki mohamedanskega praznika prišlo do spopadov med mohamedanci in Indijci, v katerem je bilo deset ljudi težko ranjenih, trije pa so bili ubiti, ker so hoteli mohamedanci žrtvovati bika, ki je bil Indijcem svet.

Nacionalistično gibanje v Indokitaju

Pariz, 13. maja. n. V Hanoiju so francoske oblasti v zadnjih dneh aretirale celo vrsto članov nacionalistične neodvisne stranke, med temi voditelja Dac Thanga, ki je pripravljala upore v Yen Bayu in bombne atentate v Hanoiju. Policija je zasedla vasi pri Vinhu, v kateri so se še skrivali nekateri pobegli vstaji.

Znamenit labourist umrl

London, 13. maja. n. Včeraj je po daljši bolezni umrl John Wheatley, eden izmed voditeljev neodvisne delavske stranke in bivši minister delavske stranke za narodno blagostanje.

Wheatley je bil odločen katolik in obenem eden najbolj odličnih voditeljev Delavske stranke. Vodil je njeno levo krilo. Wheatley je mnogo nastopal in se tudi publicistično udeleževal. Zastopal je radikalni delavski program obenem z odločnim poudarjanjem krščanskega stališča.

Velika napetost med Rusijo in Nemčijo

Berlin, 13. maja. AA. Med Nemčijo in Rusijo so izbruhnili nova nesoglasja. Nemčija očita sovjetski vladi, da se vmešava v njene notranje in politične zadeve in da stavlja zapreke nemški trgovini v Rusiji.

Generali proti policistom

Bukarešt, 13. maja. n. V smislu sklepa ministrskega sveta je danes vlada odredila, da se zaplenijo protikarlistični liberalni letaki. Policija je prišla pred tiskarno obeh liberalnih listov »Vitorul« in »Indepance Roumaine«. Vendar se zaplenitev ni izvršila gladko, ker se je več bivših liberalnih ministrov z generalom Moscinom na čelu postavilo pred tiskarno, da preprečijo policiji vstop. Šele, ko je bila policija okrepljena, se je mogla zaplemba izvršiti. Vintila Bratianu je proti postopanju policije protestiral pismeno in ustno. Popoldne je bila zaplenjena tudi izdaja »Vitorul«, ki je hotel v izveščku objaviti prepovedane letake.

Madridska univerza odprta in zopet zaprta

Pariz, 13. maja. AA. »Havas« poroča iz Madrida: Včeraj popoldne je bilo ponovno odprtje madridske vseučilišče. Na vseh fakultetah in v vseh seminarjih so bila predavanja. Ker pa so dijaki napovedali nove manifestacije, je bila univerza še tekom dne ponovno zaprta.

Vsesokolski zlet v Belgradu

Belgrad, 13. maja. AA. V soboto in nedeljo 17. in 18. t. m. se vrši v Belgradu skupščina sokolskih župnih načelnikov in načelnice iz cele države. Na tej skupščini se bodo razpravljala in reševala tehnična vprašanja, ki so v zvezi s prvim vsesokolskim zletom. Minister prometa je za vse načelnike in načelnice odobril 75 popust na železnih za vožnjo na skupščino in vrnitev. Pri odhodu je treba na odhodni postaji kupiti karto za polovično ceno, ki bo veljala tudi za vrnitev. S seboj je treba vzeti sokolsko legitimacijo.

dividualnost človeka, ki je obtožen. — Predsednik: »Vseeno vas opominjam, da stavljam stvarna vprašanja, ki so v zvezi z obtožbo.«

Zagovornik dr. Bošnjaković: »Ali ste imeli priliko slišati, da je blagopokojni predsednik Stjepan Radić tudi potem, ko je bil ranjen, kljub temu pomirjeval in svetoval mirno in legalno delo.«

Obtožene: »Seveda sem slišal.« — Dr. Bošnjaković: »Kaj ste mislili po vsem tem?« — Obtožene: »Kaj sem si mogel misliti?« — Zagovornik: »Torej ste z ozirom na vaš proforski poklic domneli njegov pacifizem na tak način, da je treba delati na miren način, ne pa da je treba terorizirati in ubijati objekte.« — Obtožene: »Nikdar nisem na to mislil.«

Zagovornik nato stavlja razne predloge. Državni tožitelj izjavlja, da prepušča sklep o tih odlokih sodišču. Predsednik je ob tridesetih do zaključitve zasliševanja in prekinitve današnje razprave. Jutri se prične zasliševanje Begića.

Ko so obtoženi zapuščali dvorano, sta se obtoženi profesor Jelašić in njegova žena, ki je prisostvovala razpravi, priščitno poljubila.

Slovensko sirotišče v Gorici v ital. rokah

Rim, 13. maja. »Gazzetta Ufficiale« objavlja sledeči dekret: Uprava dobrodelnega društva »Orfanotrofio sloveno Sacra Famiglia«, to je slovensko sirotišče Svete Družine v Gorici, je razpuščeno. Začasno vodstvo dobrodelnega instituta je po dekretu od 26. aprila 1923 poverjeno cav. dr. Licio Liceni, svetniku prefekture z nalogom, da v teku šestih mesecev izdela in predloži vse reforme, katere bo smatral za potrebne, da delovanje te dobrodelne naprave spravi v soglasje z aktualnimi in trajnimi interesi lokalne dobrodelnosti ter zmanjša izdatke uprave.

Valorizacija naših posojil

Berlin, 13. maja. n. Kakor doznava »B. Z. am Mittag«, se bodo v kratkem začela med nemškimi velebankami in jugoslovansko vlado pogajanja glede valorizacije srbskih posojil iz l. 1895 in 1909 ter bosenskih posojil, ki se nahajajo v nemških rokah. Nemške interesente zastopa Berliner Handelsgesellschaft, jugoslovanske pa Dresdner Bank. Pogajanja se bodo vršila po možnosti v Berlinu v tesnem sodelovanju s pristojnimi nemškimi oblastmi, posebno s finančnim ministrom.

Slovanski geografi v Splitu

Split, 13. maja. z. Danes ob 7 so z parobrodom prišli iz Dubrovnika slovanski geografi in etnografi. Ob prihodu jih je sprejel poseben odbor z županom na čelu. Dalje zastopniki banske uprave in vojaških oblasti. Navzoč je bil tudi mrg. Bulić, prof. zgodovine in geografije, učenci gimnazije in veliko število meščanstva. Pozdravni nagovor je imel župan Stojanov. Odgovoril mu je predsednik vseslovenskega geografskega društva vseučiliški profesor Romer iz Poljske. Gostje so se nastanili v hotelu Central. Nato so si ogledali mesto in Dvorkovno palačo. Popoldne sta jim banska uprava in občina priredili na Marjanu prigrizek. Zvečer so odpotovali preko Šibenika na Sušak in Zagreb.

Železnica Kosovo—Kotor

Kosovska Mitrovica, 13. maja. p. Angleška skupina, ki je kupila od Rade Pašića rudnik svine in cinka, se je te dni ponudila za zgradbo industrijske proge iz Kosove preko Crne gore do Kotora. Skupina zahteva pravico do eksploatacije proge za gotovo število let. Sedanja kapaciteta 20 vagonov na dan bi se dvignila na 200 vagonov.

Nov letalski rekord

Pariz, 13. maja. AA. Letalec Mermont, ki je 12. maja odletel iz Saint Louisa v Senegal in prispel v Natal v Braziliji danes ob 8.30 po Greenwichu, je s svojim poltom postavil nov svetovni rekord leta v daljavo z aeroplanom. Letalec je s seboj imel pošto, ki jo je v nedeljo zjutraj vzel v Toulouse, kar pomeni, da je vsega skupaj potreboval za pot v južno Ameriko dva dneva. To je doslej najhitrejši prevoz pošte na določeni zračni liniji.

Razne vesti z vsega sveta

Washington, 13. maja. AA. Žena predsednika Zedinjenih držav Hoover je spodrsnila na stopnicah Bele hiše ter pri padcu zadobila težje poškodbe, tako da več tednov ne bo mogla zavzemati funkcij svojega mesta.

Rim, 13. maja. AA. Nocoj ob 21.15 bo radiofonska postaja v Rimu oddajala koncert, ki ga proizvajata filharmonični orkester iz Newyorka pod vodstvom italijanskega dirigenta Toscaninija.

London, 13. maja. n. Potresni sunki, ki so v okolici Tabrisa prenehali, se pri Salmastu še vedno ponavljajo v veliki meri, to zadnjih cenitvah znaša število smrtnih žrtev 3000 oseb.

Oran, 13. maja. AA. Predsednik franc. republike Doumergue se je vkrcal na križarko Duquesne in se bo vrnil naravnost v Francijo.

Pariz, 13. maja. AA. Pams, bivši minister in bivši kandidat za predsednika republike, je premislil v 78. letu življenja.

Hilarij Vodopivec na mrtvaškem odru

Maribor, 13. maja.

Najboljši iz stare generacije padajo. Danes opoldne je izdihnil v svojem stanovanju v Gregorčičevi ulici 12 svojo plemenito dušo Hilarij Vodopivec, član glavne kontrole ter eden izmed tistih, ki so tvorno in uspešno delali in pomagali pri ustvaritvi naših notranjih državnih razmer.

Pokojni, ki se je rodil kot sin profesorja na Reki, se je po odlično dovršenih srednješolskih študijah posvetil studiju prava na Dunaju in v Gradcu, ki ga je pozneje dopolnil s temeljitim podrobnim in finančno strokovnim delom. Služboval je v Gradcu in Trstu, Sežani in Voloski.

Kot dolgoletni deželni davčni nadzornik je imel priliko, pokazati svoje izredne strokovne, finančne in finančno-upravne sposobnosti, poglobljene s prakso in podkrepljene z izrazitim finančnim talentom. Ob prevaru ga je narodna vlada v Ljubljani poslala v Celovec. Pozneje je nastopil mesto namestnika finančnega delegata v Novem Sadu. V letih 1920—1923 je bil zavzemal visoko mesto načelnika v finančnem ministru, dokler ni postal na podlagi sklepa in izvolitve v parlamentu član glavne kontrole v Belgradu.

Pokojni pa si je stekel veliko zaslug in priznanja tudi na publicističnem torišču. Zakon o davkih na poslovni promet, je njegovo delo. Tudi je sodeloval z aktualnimi in strokovnimi finančnimi članki v »Slovenec« ter v belgrajski »Politiki«, ki so vzbujali v finančnih krogih vseobčo pozornost. Toda njegova izredna delavnost si je poiskala razmaha tudi na drugih toriščih, ki niso spadala v ožji okvir njegove stroke. Zanimiva je njegova patentirana iznajdba meridijanske ure.

V njegovi zapuščini je tudi mnogo rokopisov iz finančne politične stroke, ki jih je pokojnik pripravil posebno za gospodarski del »Slovenca«.

Hilarij Vodopivec je razodeval izredno blag značaj. Bil je plemenit podpornik dijaške mladine in raznih mladinskih organizacij. Za časa službovanja v Belgradu je vršil posebno v zadevah primorskih Slovencev številne brezplačne intervencije. Skoro do skrupuloznosti je bila v njem razvita tenkovestnost in natančnost, ki se je dopolnjevala ob pokojnikovem globokem krščanskem bistvu in svetovnem nazoru.

Težko prizadeti ugledni rodbini naše najgloblje sožalje! Vzornemu delavcu, vzornemu državljanu in vzornemu možu večen spomin!

tudi 26 letni posestnikov sin Franc Jesenko, kateremu je razigrani domači sin — obdolženi Janec — naročil, naj gre še po Lovra Plemlja. Imenovani je šel in res kaj kmalu pripeljal s seboj Lovra Plemlja. No, in se je, kakor je ob takih prilikah pač običajno, židana volja fantov kar na lepem pretvorila v preprič, ki se je končal s tem, da je Janec zabodel prijatelja in sorodnika Lovra Plemlja z nožem v hrbet in mu zadal dva in pol centimetra globoko rano. Pri tem se je obdolženec tudi sam ranil v roko. Naslednjega dne je obdolženec kot pod pritiskom zle slutnje šel zabodenega vprašati, če potrebuje zdravnika in izjavil, da mu plača vse stroške. Ranjeni Plemelj pa je zdravnika odklonil in se podal v bolnišnico šele čez par dni, ko se je rana inficirala in povzročila pljučnico. Po tridenem zdravljenju v bolnišnici ga je žena vzela domov, kjer pa je še isti dan umrl.

Obdolženec se zagovarja s popolno pijanostjo in trdi, da se inkriminiranega dejanja prav nič ne spominja.

»Meni se samo nekaj zdi, da me je Pernuš Jože nekaj hujškal, naj Plemlja nabijem, vendar tega z gotovostjo ne morem trditi.«

Priča Jesenko izpove obdolženca v prilog, da je bil res tako pijan, da se mu je kar jezik zapletal. V nadaljnjem pripoveduje, kako je obdolženca pred usodnim dogodkom na klic »Danes bo pa zapelo!« zavrnil z besedami: »Z nožem pa nikar!«

»Če je bil tako pijan, kakor pravite, kako je pa mogel po napadu z nožem še kobilu na vodo gnati?«

Priča: »Ja, tega pa jaz ne vem.«
Mati obdolženca kot priča izpove, da so izpili vsega tri šefane vina in da je bil njen sin tako pijan, da ni vedel, kaj dela. Kot dokaz navaja, da je šel v posteljo kar v čevljih in oblečen.

Priča Pernuš Jože, delavec, se poslužuje tozadevne ugodnosti in noče pričati.

Izvedeniško mnenje navaja, da je Plemelj umrl za pljučnico. Poškodba je bila zelo težka, vendar ne sama na sebi smrtna. Ubodlina je ranila pljuča in povzročila vnetje.

Pokojni Plemelj zapušča šest nepreskrbljenih otrok.

Zagovornik dr. Kandare v svojem zagovoru naglašja, da tu ne more biti govora o kakem naklepem dejanju, ker da je obdolženec zabodel Plemlja v popolnoma pijanem stanju, torej v stanju neuračunljivosti in predlaga glede na njegovo neoporečnost pogojno obsodbo.

Po parminutnem posvetovanju prečita predsednik senata obsodbo: obdolženi se obsodi na tri leta robije, na izgubo častnih državljanskih pravic in v plačilo stroškov kazenskega postopanja, enkratnega pavšalnega zneska 2500 Din za pogrebne stroške Plemeljevi vdovi ter mesečne rente 200 Din, dokler njeni otroci ne izpolnijo 16. leta.

Zagovornik je prijavil priziv in revizijo in obenem prosil, naj se obdolženca kazni preloži na poznejši čas, čemur je predsednik senata tudi ugodil.

Druge razprava proti Dolenjcu, ki se je tudi z nožem neslavno ovekoval, vendar pa tako, da ni bilo hujših posledic, se je preložila na dan 27. maja, ker glavna priča k razpravi ni prišla.

Med pijanci

Brežice, 12. maja.

Doba vinotočev se je pričela in s tem tudi pretepi. Tako se je zgodilo v nedeljo, da se je zbrala večja družba fantov iz več vasi v vinotoču blizu Cateža. Med njimi je bil tudi Ivan Komočar iz Mrzlove vasi in Pavlovič Leopold iz Žejnega. Vesela družba se je okrog polnoči napotila proti domu, Pavlovič Leopold je bil posebno korajžen, in je kar naprej povedal, da bodo še nočjo nekateri ležali. In res je pograbil neki kol in se spravil kar na svojega bratrance Ivana Komočarja in ga udaril po glavi, da je obležal nezavesten na tleh. Ranjeni Komočar je moral iskati pomoči v brežiški bolnišnici.

Murska Sobota, 12. maja.

Kakor je danes že običajno, se tudi veselica v Rogoševih ni končala brez pretepa. Fanta Karel S. in Avgust K. sta imela med seboj sporno sado, o kateri sta mislila, da se da najbolje rešiti v gostilni, ko je kri razgrela od vina. Sovražnost sta merila drug drugega od pet do glave od prvega trenutka, ko sta se zagledala v isti sobi. Iskala sta prikljo, kako bi obračunala med seboj. K. je plaš nutil za to priliko. Nasprotnik je plesal, on pa je opazoval plesalce. Naenkrat je zavrelo v njem, skočil je od mize, pograbil steklenico in jo je s silo zagnal v nasprotnika. Zadal mu je močne poškodbe. O surovem obračunu bo razpravljalo sodnija.

Slovanski geografi v Ljubljani

Drevi ob tričetrt na osem pridejo v Ljubljano s posebnim vlakom udeleženci III. kongresa slovanskih geografov in etnografov. Ljubljana bo imela priliko, da pozdravi v svoji sredi okoli 200 odličnih predstavnikov slovanske vede, ki bodo kot geografi gotovo pokazali živ interes za naše kraje in ljudi. Iz vseh krajev, ki so jih naši slovanski gostje na svojem potu po Jugoslaviji že obiskali, prihajajo vesti o navdušenem sprejemu, ki jim ga je priredilo prebivalstvo. Ljubljana ne sme zaostajati za njimi, ampak mora pokazati, da je univerzitetno mesto in da more konkurirati tudi z Belgradom in Zagrebom. Zato pozivamo vse Ljubljance, da se udeležijo sprejema na kolodvoru; prav posebno pa je to dolžnost naše akademske in srednješolske mladine!

PROGRAM BIVANJA V LJUBLJANI IN NA BLEDU

Dne 14. maja: Ob 19.45 prihod gostov v Ljubljano; pozdrav mestnega župana dr. Dinka Puca.

Ob 20.30 koncert Glasbene Matice v dvorani Filharmonične družbe. Pred koncertom pozdravi goste predsednik pripravljalnega odbora v Ljubljani univ. profesor dr. K. Kinterlechner.

Ob 22 banket v zgornji dvorani restavracije Zvezda, ki ga gostom priredi ban Dravske banovine in župan mesta Ljubljane.

Dne 15. maja: Ob 7.30 do 8.30 zajutrek v zgornji dvorani restavracije Zvezda.

Ob 8.30 do 10 ogledovanje mesta; ob 10 zasedanje sekcij na univerzi.

Ob 12.30 odhod z vlakom na Lesce in Bled. Ob 14 obed v hotelu Toplice; pri obedu pozdravi goste župan občine Bled. — Ogledovanje Bleda in okolice.

Ob 16.20 odhod preko Ljubljane v Zagreb.

JAMSKA RAZSTAVA.

Slovenija ima tipična kraška tla in je vsled tega svojstva že pred stoletji zaslovela širom sveta. Vendar je pri nas samih še veliko premalo zanimanja za naše jame in podzemne votline, katere nam nudijo v svoji notranjosti čisto svojevrsten nov svet tako glede najrazličnejših oblikovanja vrednih oblik kakor tudi njih prebivalcev in voda.

Da se vzbudi za te naše krasote vseobče zanimanje, se je Društvo za raziskavanje jam v Ljubljani odločilo ob priliki vseslovenskega III. kongresa geografov in etnografov prirediti dne 15. t. m. v balkonski dvorani tukajšnje univerze razstavo, ki naj pokaže, kaj se je doslej delalo v naših jamah. Razstavljena bo oprema naših jamarjev, lestve, vitel, vrvi, merilni instrumenti itd. bogat fotografski material najlepših delov jam bo krasil dvorano; v steroskopskih slikah bodo obiskovalci lahko občudovali podzemne krasote v vsej njihovi plastičnosti. Razstavljene bodo dalje bogate zbirke jamskih živali, kosti nekdanjih jamskih prebivalcev.

Zjutraj, opoldne in zvečer enoslovno izperi usta z Odolom in očisti zobe s ščetko. To daje vselej prijeten vonj in varuje usta pred gnulobjo, kar je prvi pogoj za lepe in zdrave zobe.

bivalcev. Gosp. prof. Brodar bo razstavil svoje slavne najdbe iz Olševka, Zijavke itd.

V četrtek dopoldne je razstava rezervirana za udeležence kongresa, popoldne od 4 do 7 za člane društva, od petka do nedelje (16., 17. in 18. maja) je pa razstava odprta od 8 do 19 za občinstvo proti vstopnini 5 Din (za dijak 3 Din). V nedeljo 18. se razstava zaključuje ob 12.

Usmilite se dvojčkov!

Brezovica pri Ljubljani.

Vdovi Franciški Borštnar je umrl mož 13. marca 1929. Mož, tobačni delavec ji je zapustil 4 otročice, po moževi smrti pa je 30. maja 1929 porodila še dvojčke, tako da ima skrbeti za 6 otrok. Po možu dobi 128.75 Din pokojnine, ona pa je bolečna, brez drugih sredstev, tako da je družina v skrajni bedi in vse podpore potrebna in vredna. Vdova stanuje z otroci na Brezovici št. 34.

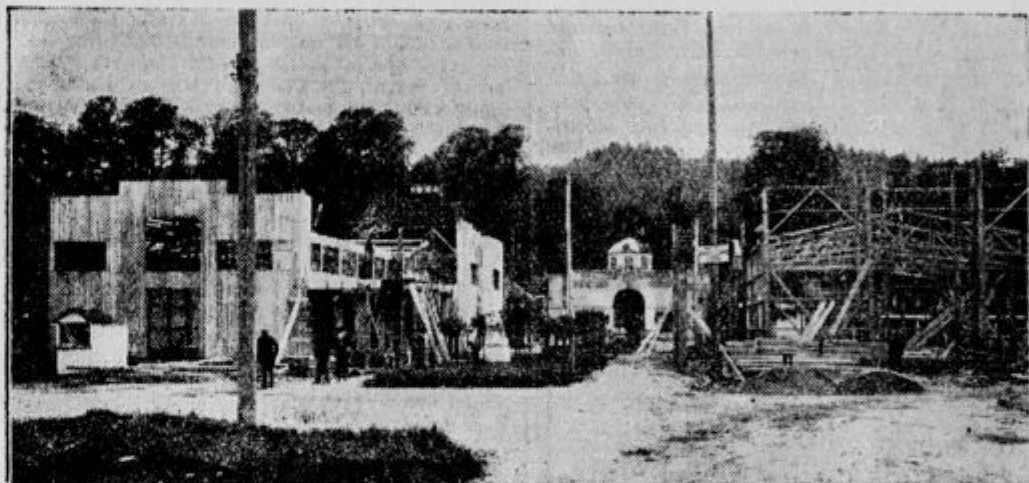
Darove za njo sprejema tudi uprava »Slovenca«.

Radi dediščine

Murska Sobota, 12. maja.

Pred tukajšnjim sodiščem se je odigral prizor, kakršnega Sobotčanci ne vidijo dostikrat. Od razprave sta prišli dve stranki, ki sta imeli spor radi dediščine. Med strankama je že v teku razprave prišlo do hudega prepira in je energičen nastop sodnikov preprečil, da ni prišlo tudi do dejanskega obračuna. Komaj sta stranki zapustili dvorano, so strasti še bolj vzplamtele. Nasprotnika sta začela kričati in se suvati. Pred vrati pa sta se zgrabila. Posledica boja je bila zatečena brada, izbiti zobje in močni udarci po ostalem telesu.

Novi paviljoni na velesejmu

Novi paviljoni so zrastle na sejmišču Ljubljanskega velesreja. Nasproti glavnemu vходу na sejmišče, levo in desno rožnih nasadov v smeri proti paviljonu Č. S. R., kjer je preje stalo več malih privatnih paviljonov, se sedaj ponosno dvigata dva nova velika lična paviljona moderne fasade in praktično razporejenih razstavnih prostorov. Tu notri bo ob letošnjem jubilejnim velesejmu, ki se vrši od 29. maja do 9. junija, nameščena specialna tekstilna razstava, in sicer v levem novem paviljonu, ki nosi oznako »Me«, v desnem z oznako »Ne« pa usnjarska in papirna stroka. Z obema novima paviljonima bo zunanje lice sejmišča zelo pridobilo. Da se ju je moralo zgraditi, je nov

razveseljiv dokaz, kako naš velesejem napreduje in raste. In navzlic novim stavbam še ni bilo mogoče vsem priglasenim tvekdam dodeliti prostora. Malo dalje od novega paviljona »Me« bo nameščena na paviljonu »O« finska razstavna skupina, ki jo organizira finska izvozna zveza. Prihodnje leto pa si zgradi Finska svoj lastni reprezentativni paviljon. Sedaj stoji na sejmišču deset velikih razstavnih objektov, ki s prostorom na prostem vred zavzemajo 40.000 kvadratnih metrov. Tu razstavi ob letošnjem jubilejnim velesejmu preko 750 razstavljalcev okrog 200 vagonov najrazličnejših izdelkov vseh panog domače in tuje proizvodnje.

Pomlad in poletje sta najboljša letna časa za krepljenje krvi

O krvi.

Zdrav človek ima v telesu krvi $\frac{1}{10}$ svoje telesne teže. Človek, ki je n. pr. težak 78 kg, ima krvi 6 kg.

Kri je prava hranilna tekočina, ki je od nje nastal sleherni delec človeškega telesa. Kri torej hrani in vzdržuje telo.

Najvažnejša sestavina naše krvi je železo. Cim začne kri izgubljati železna telesa, postane sama po sebi slabša — ni zmožna torej zadostno hraniti in vzdrževati telesa.

Osebe, ki jim kri izgublja železo, postanejo malokrvne, bledične, brez telesa, nervozne, često jih boli glava, imajo nemirno spanje, obraz jim postane rumenkast, vsako delo jih hitro utruja, nagnjeni so k vsem boleznim in proti njim zelo malo odporni.

Vzrokov, da kri izgublja svojo glavno sestavino, železo, je mnogo: premalo gibanja na prostem, nezadostna prehrana, prenaporno

telesno ali duševno delo, vsakdanje in duševne skrbi, nato pa se pojavi še bolezen krvi same. Vzroki malokrvnosti so še druge bolezni, kot: tifus, vnetje pljuč, porebrne mreže, gripa, influenza in notranje bolezni.

Skrajša so to neznatni pojavi, a če se pravočasno ne preprečijo, lahko brž nastanejo težke posledice.

Te posledice lahko preprečite na enostaven in lahek način. Osebam, bodisi otrokom ali odraslim, je treba dajati hranilna sredstva, ki vsebujejo železo v taki obliki, da ga lahko želodec sprejema in s svojimi sokovi dovaja krvi. En tak preparat, ki nadomešča krvi železo, ki ga poznajo vsi zdravniki, sanatoriji, bolnišnice, in so ga s hitrim in izrednim uspehom preizkusili tisoči ljudi, je »ENERGIN« železno kina vino. »ENERGIN« železno kina vino se dobi v vseh lekarnah in drogerijah v politrskih steklenicah po 40 Din.

V znamenju noža

Ljubljana, 13. maja.

Danes sta se borili za ugotovitev začasnega prvenstva na pretepaškem polju pod pokroviteljstvom noža dve močeni rivalinji: Dolenjska in Gorenjska. LAVORIKO zmage je proti vsemu pričakovanju in kot v posmeh dosedanjemu prvenstvu Dolenjske na tem polju — odnesel fant, ki je zastopal Gorenjsko. Živio in auf biki! Po vsestranskem prešetavanju neizpodbitno ugotovljeno je bilo, da je gorenjskih hribov ponosni sin zadal topot svoji žrtvi brezprimerno lepši, mojstrsko izvedeni sunek z nožem, sunek, ki je nosil v sebi bridko smrt, dočim je fant, ki je zastopal Dolenjsko, svoji žrtvi zadal le par lažjih nesmrtonosnih, diletantsko izpeljanih »štihov«. Je torej lavoriko zmage topot povsem zasluženo odnesla Gorenjska. Žirija je zmagovalcu enodušno prisodila več krasnih daril: tri leta robije, tri leta izgube častnih državljanskih pravic in za nameček še lepo nagrado v denarju, ki ga bo zmagovalec seve štel iz lastnega žepa... Toda tudi dolenjske dežele solnčni sin ne bo, kakor vse kaže, šel s tekmovalca praznih rok. Kakšno darilo naj se prisodi njemu, o tem bo žirija — sodni senat — sklepala čez 14 dni...

Škoda, velika škoda, da se te zgodovinsko znamenite borbe za prvenstvo na pretepaškem polju ni udeležila tudi štajerska dežela, ki bi se v tem oziru gotovo tudi jako, jako postavila, ali pa po številu točk celo visoko nadkrilila nasprotnici svoji. Pričakujemo in unamo, da bo v prihodnjici zanesljivo poslala tudi ona svoje-ga moža na plan —

Prvi je stopil pred senat 27 letni Ivan, sin posestnice na Gorenjskem. Njegov obraz ne izraža bogve kake bojevitosti in zmageželjnosti in je zato v kričeem neskladju z njegovo krepko postavo. Fant se v svoji prirojeni »skromnosti« brani z vsemi štirimi nagrade, ki se mu obeta za njegovo junaštvo — a žirija je v takih okoliščinah vedno nepristranska in mu je nagrado hoče ničel po zasluženi vsilila...

Takole si jo je bil fant zaslužil:
Dne 6. marca se je zbrala na njegovem domu večja družba. Fantje in dekleta. Zasluga, da je pisana družba postala kar jo židane volje, pripada predvsem »sladki« vinski kauljici, ki je je bilo več kot dovolj. Med fanti je bil

Kaj pravite?

V ponedeljek dopoldne smo tam za vodo gledali ljubeč in ginitiv prizor. Na trgu je stala slabotna žena, siromašna, a snažno oblečena. Pred njo je v nekakem vozičku ležalo dvoje malih bitij: to sta bila njena devojčka. Ljubi Bog jo je obdaril z dvema naenkrat, pa ji je dal tudi ljubezni za dva in še več, da ju preradi in prehrani.

Po trgu je hodilo ta dan mnogo žena, ki so matere, in mnogo žena, ki niso matere — pa vse so razumele klic materine ljubezni, ki je žarela nad tistima dvema devojčkama tam v vozičku. Kolikor je katera imela in mogla, je dala, da po svoje pomore tej materini ljubezni in njeni sili. Marsikatera teh mimohodečih žena je siroto blagorajala kljub njeni revščini, marsikaka jo je pomilovala — vse pa so se čutile z njo in z njenima malima devojčkama vezane po notranji vezi narave, po klicu materinstva, po zapovedi Gospodove ljubezni! Heala Vam, žene ljubljanske!

Potem pa je čez čas, ko so žene in matere že davno izginile s trga, udarilo v zvoniku polodne, in zazvonilo je po ljubljanskih cerkvah. Otčile so ulice in začumele v ervežu h kosilu hitečih. Žene in matere so čukale doma pri ognjiščih na može in sinove in hiere, da bi jim z ljubeznijo postregle. Tam za mesarskimi stojnicami pa se stoji nekaj vozičkov podobnega, v vozičku leži dvoje malih živih človeških bitij, nad njima pa se sklana suhi in blede materin obraz. Mimo hodi mnogo mladih ljudi. Može in sinovi hite domov, kjer čaka s kosilom mati in žena. Pa kako malo je bilo med temi mladimi močmi, hitečih domov k obloženim mizi, ki je mati za njo z ljubeznijo poskrbela, — kako malo je bilo med njimi takih, ki bi bili dali od sebe kak znak, da spoštujejo v tej ubožni revni — materinstvo svoje lastne matere!

Moj Gospod in moj Bog! Ali so ti mladi in starejši može res sami iz sebe, iz lastne krievde in svoje notranje skrajnosti javno vprico množice in vprico obok otročičev z besedami, gestami in grohotom leptali v blato časi mater — tudi svojih mater! Kdo je kriv za to surovost njihovih src? Kdo je v to našo moško mladino — pa bil je vmes tudi kak starejši gospod — zasejal namesto srčne kulture tako podivjanost?

Tam za mesarskimi stojnicami, ki niso vajene slišati nežnosti, je bilo to! Toda našim mesarijem in njihovim pomočnikom na časi bodi povedano: kavalirsko so se obnašali mesarji do matere z obema devojčkama! Kar je metalo klafarško sramoto na materinstvo, to je prihajalo četina iz trgovin in pisarn!

Nasa sramota pričanja tedaj zgoraj? Naš narod je začel gniti pri glavi — če je res, da je inteligentna narodova glava, in če je res, da je vse tisto, kar sedi po pisarnah — inteligentna.

Pa se mi zdi, da to ni res. Zato mislim, da naš narod se vendarle ni tako bolan, kakor bi človek sklepal po simptomih na listih klafarjih, kateri so slučajno tisto popoldne klafarili tam za vodo za mesarskimi stojnicami sebi in svojim materam in svojemu narodu v sramoto. — Fr.

Primerjajte

naše pomladanske plašče, oblekce in moške obleke lastnega izdelka z drugimi; kupili boste pri

DRAGO GORUP & CO. - LJUBLJANA

Miklošičeva 14

Ječar in kaznjenec Marko

Kaznjenec Marko je zehal in se leno stegoval po slavnici. Pravkar se je zbudil iz jutranjega spanja, katerega si je po zajtrku redno privoščil. Zbudilo ga je solnce, ki je zasijalo skozi gosto zamreženo okence na njegovo zglatje. Ko se je dobro pretegnil, se je vlegel na trebuh. Glavo je položil na solnce in si jo z obema rokama podprl. Zaspali ni mogel več. Z majhnimi, sivimi očmi je gledal skozi mrežo v solnce in vrh kostanja, ki je poganjel prve liste. Nekaj časa je zaspano gledal, potem pa je začel premišljevat.

»Glej, vraga, saj že zeleni! Pa so govorili, da ne bo Marko nikoli več solnce videl, ha, ha! Sedmo leto že sedim, glej ga spaka, ravno danes jih bo sedem. E, v par dneh me pa vrag ne bo vzel, ne! Zadovoljno je se pogladil po redki bradi in se široko zasmel.

V vratih je zarožljaj ključ. Marko je utihnil. Vrata so se odprla na stežaj. Na pragu se je razkoračil debeli ječar. Dobre volje je moral biti. Hudomušno se je smehljaj. Za hrbtom so mu rožljali ključ, trebuh pa mu je silil naprej v celico. Marko se ni zmenil zanj in gledal dalje »kozi okno; vendar je slutil, da pomeni ta nenavadni obisk nekaj posebnega.

»No, dobro jutro, Marko! Kaj gledaš tako zaspano! V sedmih letih bi se tudi medved naspal! Ha, ha!

Marko je molčal.

»No, no, dobro jutro, ti pravim, kaj si se zaobljubil, da boš večno spal?

Marko ni odgovoril.

»Glej ga, tičen, ven gleda, zletel bi rad, haha! se je smejal ječar svoji duhovitosti, da so mu solze silile v oči.

»No, no, le počakaj še nekaj dni, mi boš že katero zažvižgal, preden greš!

Marko je ležal nepremično in gledal skozi okno. Poznalo se mu je, da je ječarjevih neslanosti navajen. Pa tudi na ječarju ni bilo videti, da bi

Koledar

Sreda, 14. maja: Bopilacij, mučenec; Paskal.

Mala kronika

★ Vsem župnim in duhovnijskim uradom ljubljanske škofije. Novi obrednik za procesijo na praznik presvetelega Rešnjega Telesa, ki je enoten za ljubljansko in lavantinsko škofijo, je dotiskan. Načrt za enotne platnice je izdelal prof. Plečnik. Je to knjiga za stolca, zaradi tega ji je bilo treba dati primerno opremo. V usnje vezan izvod bo stal približno 280 Din, v pergamojda pa 160 do 170 dinarjev. Župni uradi, ki bodo imeli v usnje vezan izvod, naj takoj sporoče ordinariatu, da bo knjigovodnja mogla delo pravčasno dovršiti. Vsem drugim župnim uradom, ki ne bodo naročili v usnje vezanega izvoda, se bo poslal obrednik v pergamojdi vezavi. Gotovo se bo našel v vsaki župnijski dobrotin, ki bo rad daroval svoji župni cerkvi to knjigo v počestitev presvetelega Rešnjega Telesa. — Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 15. maja 1930. Dr. Rožman, gen. vikar.

★ Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani poziva projektante nenagrajenih načrtov, da najpogosteje do konca 1. m. svoje projekte dvignejo proti vpriti prejemnega potrdila.

★ Drž. sola za sestre pomočnice v Zagrebu je razpisala natečaj za novo šolsko leto 1930-31. Ministrstvo prosvete je s svojim odlokom od 4. januarja 1930 priznalo diplomiranim sestram triletno sestrišne šole kvalifikacijo za II. kategorijo državnih uradnikov. Natečaj za šolsko leto 1930-31 je za triletno solanje. Svrha in naloga sestrišne šole je vzgajanje strokovno izobraženih sester za zdravstveno delo po bolnicah, v socialno-higijenskih institucijah in za zdravstveno vzgojno delo med narodom. Strokovna izobrazba je teoretična in praktična. Prve 4 mesece trajaja pripravljiva tečaj, ki je ob enem čas poskušnje za učenje. V poštev pridejo samo devojke, ki dajo s svojim teoretičnim in praktičnim napredkom, a obenem tudi s svojimi moralnimi kvalitetai zadostno garancijo za dobre sestre. Natečaj traja do 30. junija tek. leta. Informacije o soli in pogoji za sprejem v šolo se zvedo pri: ravnateljstvu Drž. šole za sestre pomočnice v Zagrebu. Minarska cesta 12.

★ Pozor lovci! Ker so nastala različna mnenja, koliko je doplačati banovinske takse na lovske karte, ki so bile izdane pred 1. aprilom 1930, opozarjamo svoje člane, da je doplačati samo 75 Din. Kdor pa ni član našega društva, mora doplačati 135 Din. Ako je kdo že kaj več plačal, je upravičen do povračila. — Predsedstvo SLD.

★ Ponočni napad. Iz Cerkljice. V soboto 10. t. m. nekoliko pred polnočjo je šel tukajšnji g. Kaplan s sv. zakramenti k nekemu bolniku na Rakap. Ko je cerkovnikov sin zaklenil cerkev in se vračal domov, je srečal tri fantje, katere je pozdravil z »dobro večer«. V odgovor so se fantje umaknili vsak v svoj kot in obsuli cerkovnikovega sina s kamenjem. K sreči ga ni zadel noben kamen v glavo. Rešila sta ga brat in bližnji kovač, ki sta prihitela na pomoč in pregnala napadalece. Dobro bi bilo, da bi naša policija vtiših ponoči preiskala nekatere skrivne kote našega trga in razglašala hajališča, ki so javno znana kotišča.

★ Dobrim srem! V nekem šolskem zavodu se nahajata štletni bratec in šestletna sestra, ki jima grozi nesreča, da bosta v kratkem ob očeta in mater, katere sta oba na smrt bolna. Oče je doslej vzdrževal oba otročka s svojo plačo. Poslej pa ne bo več mogel, ker bo radi bolezni vpokojen in nima nobenega upanja, da bi še kdaj ozdravel. Zaveda se, da bo kmalu umrl. Zato prosi, da bi se dobilo kako dobro sree in vzele oba njegova otročka za svoja ter tako očeta pred smrtjo olajšalo skrb za otročka. Najrajši bi ju oddal kam na kako večje posestvo, kjer bi ju hoteli vzeti za svoja. Naslov nesrečnega očeta in otrok pove uredništvo »Slovenec«!

★ Ita Rina v Zagrebu. Pred tremi leti je iz Rožne doline pri Ljubljani odpotovala v Berlin Ida Kravanja; tam je dobila filmsko ime, plačo in slavo. Te dni se je pripeljala v Zagreb gledat svoje filme. Časopisi povedo, da je bila Ita Rina v Zagrebu sijajno razpoložena in dobro sprejeta; v avtu si je ogledala mesto, položila je tudi venec na grob Ante Starčevića. Spremljali so jo kajak častniki in popisali vsak njen korak ter vsak kraj, kamor je stopila; dalje kaj je jedla in pila, kje in kdaj, kam je šla spat in kaj je rekla. Sploh cela senzacija za Zagreb. Ita Rina je bila navzoča pri vseh predstavih svojega filma, vsakokrat so jo znova pozdravljali; zvečer pa se je z brzovalom odpeljala dalje v Beograd in Sarajevo, kjer bo ves zagrebški program seveda ponovila.

ga Markovo vedenje razburjalo. Ko se je nasmel, je pristopil k Marku, mu položil rejeno roko na pleča ter mu rekel:

»No, no, kaj bi poležoval. Mislim, da ti ne bo škodilo, če se nekoliko privadiš belemu dnevu. No, no, da ne boš mislil, kam te bom vlekel. Nekaj metrov zemlje imam, pa mi boš par krompirjev zagrebel. Razgibal si boš kosti in, no, no, za popotnico ti bom nekaj stisnil.«

Marko je nekaj časa molčal in premišljal. Iz prva ni bil nič kaj zadovoljen s predlogom, toda hipoma se je premislil. Majhne oči so se mu zasvetile in prijetno se je nasmehnil. Spomnil se je ječarjevih besedi, »da mi boš katero zažvižgal.« Navidez nevoljen je odgovoril:

»E, vraga; naj bo! Naveličal sem se te luknje!«

Vstal je ter šel za ječarjem v klet po krompir in potem na vrh.

Ponosno je stopal ječar po gredicah in kazal Marku, kaj naj sadi. Marko je hodil za njim in mu prikimal. Ko mu je vse pokazal, kako in kaj, je prijel sabljo za držaj, se razkoračil pred Markom ter ga prijateljsko posvaril:

»No, mislim, da ti ne bo v glavo padlo, da bi pobegnil, ko imaš samo dva tedna še. Če pa hočeš, le beži, te bomo že ujeli. Mi boš vsaj krompir izkopal. No, no, saj vem, da ne boš, pa vendar... Posadi, kakor sem ti rekel, pa bo dobro.

Ječar je odšel. Marko pa je prijel za motiko in začel pridno kopati.

Ko je prišel ječar pred mrakom pogledat, je bilo že vse posajeno. Ječar je bil z Markovim delom zelo zadovoljen, celo pohvalil ga je:

»No, no, tako, vidiš, me veseli. Na sredi je dobro, tam na spodnjem koncu je pa kar izvrstno. No, no, nismem mislil, da si tak kopač.«

»Povem vam, da tako dobro posajenega krompirja še nikoli niste imeli,« se je pohvalil Marko in pomenljivo pogledal ječarja.

»Verjamem, verjamem,« je hitel pritrdjevati ječar, »upam, da bom tudi nekaj izkopal, če Bog da.«

★ Filozofija. Načelni nauk o človeku in o njegovem mestu v stvarstvu. Spisal dr. Franc Veber. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 48 Din, vezana 60 Din. To delo imenuje profesor Veber sam — »svoj novi uvod v filozofijo«. Že leta 1921 je napisal knjigo »Uvod v filozofijo; toda kdor pozna to knjižgo in bo čital sedanjo, ta se bo začudil, kakšen razvoj se je izvršil v Veberovem filozofskem mišljenju v tej dobi. V tem novem delu se odkriva trojica vesoljstva: prirodno, človečanstvo in božanstvo. To pojmovanje vesoljstva pomeni v Veberovi filozofiji vsekaror; prevrat in sam je začuden, kako se ta filozofija sklada z »Očenašom«, to klasično molitveno krščanstvo. Naj misli kdo karkoli, na vsak način bo moral vsakdo, ki je doslej z zanimanjem spremljal njegovo znanstveno delovanje, zavzeti svoje stališče ob tem novem delu našega filozofa. Knjigo priporočamo vsem inteligentom, da si obogate in razširijo pogled v filozofsko pojmovanje, če tudi bi se v vsem ne strinjali.

★ Naval krvi, srčna tesnoba, zasoplenost, plašljivost, živčna razdražljivost, ožornost, migrena, pomanjkanje spanja se morejo s »Franz-Josef«-grenčico kmalu odpraviti. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da se »Franz-Josef«-voda uporablja z najboljšim uspehom pri najrazličnejših okoliščinah zaprtja. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

Še več branjev na trg?

Ljubljana, 13. maja.

Nekdo, ki je v nedeljskem »Jutru« zmešal v članke »Domače šege« suhe lazareje z gobami in vse prodal za dobro vago, se je avtoritativno obregnil ob naš članek »Mešan in kmet na trgu« (št. 63 od 16. marca), kjer smo ugotovili, da je preveč branjev na trgu. To trditelj smo posneli iz referata mestnega tržnega urada, kar je, mimogrede povedano, storil tudi »Slovenski Narod« v članku »Ljubljanski živilski trg« (št. 68 od 29. marca 1930). Popolnoma logičen je bil naš sklep: »Manjše število branjev bi zvečalo njihovo prodajno moč in bi bila prodaja na solidnejši podlagi.« Članek se čudi: »Torej je nova gospodarska znanost postavila na glavo vso šolsko močnost o nadržovanju cen kot posledici konkurenčnega boja?!

Da! To šolsko močnost je postavilo na glavo življenje samo in izkušnje. Začudenje »Jutrovega« člankarja je res naivno. Je plod miselnosti človeka, ki je vedno prisegel na blagodat angleškega gospodarskega liberalizma.

Živiljska resnica, zrasla iz povojnih gospodarskih razmer, pa je, da veliko število prodajalcev še ne pomenja postritve konkurenčnega boja in padea cen. Naj bi »Jutro« člankar čital te tožbe v tujih listih — dunajski so najbližji — kako je petkratno in še večkratno število trgovin po vojni povzročilo druginjo, ne pa padea cen. Zakaj konzum se ni povečal petkrat, naraslo pa je za toliko le število trgovskih eksistenc, ki hočejo živeti. Odkod pa, če ne od procentualno višjega dobička pri manjšem izkupičku? Le prav pri ozko omejenem številčnem intervalu podjetij velja princip konkurence, ki ga postavlja cenjeni »Jutro« člankar. Če je število trgovcev preniklo, imamo opraviti monopolu podobnim stanjem, če je nesorazmerno previsoko, imamo opraviti z druginjo, kateri pa ni vzrok produkcija, ampak preobsežno posredništvo in prekupčevalstvo. Hočete primer, učeni gospod narodni gospodar? Leta 1914. je bilo v Ljubljani vseh trgovcev 333, sedaj pa jih je 1384. Po vaši teoriji je sedaj konkurenca v Ljubljani strašna in cene znatno nižje, kakor pred vojno — upoštevajoč zlato pariteto seveda. Resnica je prav obratna! Le stopite do prvega odkritosrčnega trgovca in ga vprašajte, kdaj si je zaračunal pri blagu manj dobička, leta 1914. ali leta 1930.? Odkrito vam bo dejal: »Leta 1914., zato sem pa več blaga prodal in sem bil še na boljšem! Sedaj moram pa računati procentualno višji dobiček, če hočem sploh kriti režijo in živeti, zato pa prodam manj blaga. Prevelika konkurenca me sili, da manj blaga dražje prodajam!«

Takoj s prvim solncem moram pričeti s sončnimi kopelimi, tedaj je posebne važnosti maža z NIGGEROL OLJEM ali N.G. GEROL CREMJO za sončenje in masažo (Patent št. 5922). Do bi se v vseh lekarnah in drogerijah. — Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5

»Gotovo,« je nakratko pritrdil Marko. V mraku sta odšla.

Čez teden dni so Marka izpustili. Marko je odhajal, ječar pa je šel pogledat, če krompir poganja. Pa ni bilo nič videti. Potolažil se je:

»Marko je pameten, bal se je slane, pa ga je globoko vrgel.«

Nekaj dni pozneje mu je bilo kar prijetno, ko je videl, da se na spodnjem koncu vrta pokazali prvi kisti. Ko je pa tretjič prišel ogledovat, mu je srce skoro zastalo. Krompir je že bohotno raste, toda samo v enem velikem grmu doli na spodnjem delu vrta, kjer je bil zadnjič opazil prve poganjke, povsod drugod ni bilo niti enega peresca. Pogled na bohotni grm in prazno zemljo je spravil ječarja z ravnotežja:

»Ta sramota!«

Obraz mu je zalila kri. Prijel je za sabljo in ostro pogledal po vrta, toda Marka ni bilo. Ker ni dobil Marka, je stresel jezo na nedolžne rastline. Vse je posekal in poteptal.

»Kaj pa delaš,« ga je vprašal znanec, ki je šel ravno mimo, »da tako neusmiljeno lomastiš?« in je pogledal čez ograjo.

Ječarjev rdeči obraz je pobledele, mrzle kaplje so mu orosile čelo. Bil je v veliki zadregi, pa vendar, povedati je moral.

»Prekleti capin, vsega mi je v eno jamo zmetal.«

Oni na cesti se je glasno zakrohotal in odhite.

»No, sedaj vedo vsi,« je obupno vzdihnil ječar.

Tako jo je Marko ječarju zažvižgal.

Tvrdba

A. KUNC

Ljubljana — Gosposka ulica

priporoča svoje izborne izdelke moških oblačil. — Cene kar mogoče nizke!

Nesreče

Brežice, 12. maja.

75 letni Pečnik Blaž, posestnik v Brežicah, je ginal v nedeljo proti večeru krave s paše. Na ovinku ceste pri Gradu so se mu krave nečesa splašale, v istem momentu pa je privozil za njim avto, last Alojza Krempos iz Celja. Stari moški avtomobila ni slišal, ter je bežal za kravami. Zato ga je zagrabil blatnik avtomobila, ter ga podrl na tla, da je obležal v nezvesti. Prvo pomoč mu je nudil g. primarij dr. Cholewa, kateri je odredil prevoz v bolnišnico, kjer se zdravi. Poškodbe niso nevarne.

Iz Velike Doline je bil pripeljan v tuk. bolnišnico 6 letni Alojz Zelič, rejenc pri posestniku Mihi Ciglar, katerega je konj v noči med nedeljo in ponedeljkom, ko je spal v hlevu, in se je konj odvezal, ugriznil v spodnjo ustnico.

Ljubljana

Še več branjev na trg?

Po vašem, gospod člankar, bi bilo torej najidealnejše, če bi se naenkrat utaborilo na ljubljanskem trgu 300 ali 400 novih branjev. Te bi si začele med seboj ostro konkurirati, cene pa bi padale, da bi bilo veselje. Prav nasprotno! Vsaka od teh bi hotela živeti. Prodala bi sicer le malo, zato pa bi morala vsaki prodano oranžo prodati po višji ceni. In začelo bi le prekupčevalstvo.

To so stvari, katerih ni mogoče ovreči. Zakaj zanje je argument življenje samo. Do tega spoznanja so prišli vsi gospodarski teoretični in praktični. Le vprašajte jih! V interesu ljubljanskih konzumentov in v tej konkurenci naj zmaga solidnejši, podjetnejši. Toliko v pojasnilo gospodu, ki je slepo verjel starim, pa napačnim gospodarskim aksiomom in toliko tudi pribežavstvu v opomin, kje naj išče enega vzrokov sedanje velike druginje.

Stanovanjske odpovedi

Bojazan pred velikimi odpovedmi v Ljubljani po 1. maju se je v veliki meri uresničila. Do 12. t. m. je bilo pri sodišču vloženih 618 stanovanjskih odpovedi. Od teh jih datira nad 300 po 1. maju, vse pa vsebujejo zahtevo po deložaciji. So to skoro sama delavska revna stanovanja, ki so odpovedana: kuhinja, ena sobica, v najboljšem slučaju dve. Kam bodo le šle vse te številne družine?

Kaj bo danes?

Drama: Pustolovec pred vrati. Red B.

Opera: Zaprtja.

Narodni dom: Predavanje TK »Skale« o Sevrni škotski. Predava miss Copeland.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marjina trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvska cesta 10.

○ Zastopnik Nj. Vel. kralja pri pogrebu pokojnega dr. Vodopivec. V včerajšnjem »Slovenec« smo poročali, da se je udeležil pogreba za pokojnim velikim županom dr. Fr. Vodopivcem tudi g. divizijski general Sava Tripkovič. Naknadno smo še izvedeli, da ni pristvoval g. general pogrebu samo kot najvišji vojaški funkcionar v Dravski banovini, marveč tudi kot delegirani zastopnik Nj. Vel. kralja, ter je v tej lastnosti tudi izrazil sožalje težko prizadeti vdovi blagopokojnega g. velikega župana.

○ Emonske izkopsnine. Z ozirom na »Slovenec« objavo z dne 11. maja sem šel še isti dan, ker je muzej sedaj zopet ob nedeljah dopoldne za »konjarkarje« odprt, v naš muzej. Slika rimskih starin mi ni zadostovala, rad bi videl predmete v naravi. Stikal sem po muzeju, toda Vaših izkopnin pa le nisem mogel tam skeniti. Pač je Tržaška cesta zastopana s predmeti, ki jih je pred par leti našel na svojem posestvu trgovec g. Viktor Zoré in ki jih je v hvalavednem zanimanju za njihovo ohranitev in v živem interesu za naše domoznanstvo izročil muzeju, kakor sem v razstavi vitrini našel zapisano. Upam, da je medtem tudi g. Jemec izročil svoje stvari muzeju, da jih razstavi in pokaže radovednim Ljubljančanom. — Zvest obiskovalec muzeja.

○ Slovenska Matica ponovno naproša ljubljanske člane, da vzamejo osebno letošnje knjige v Matini pisarni na Kongresnem trgu št. 7, v delavnih od 9—12 dopoldne in od 3—7 popoldne in sicer — podaljšan — vstevši do torka 20. t. m. Od 21. t. m. naprej se bodo knjige dostavljale članom na dom proti plačilu donosnine 2 Din. Člani, ki žele imeti vezane knjige, se opozarjajo, da je barva vezave različna; če hočejo torej dobiti II. in III. del romana »Kmetice« v isti barvi kakor je vezan lanski I. del, je neobhodno potrebno, da pridejo sami po knjige. V zalogi so tudi zemljevidi in avtokarte slovenskega ozemlja, oboje žepni format in faksimil. Prešernove poezije po pesnikovem rokopisu iz l. 1846. Za člane znižane cene.

○ Na glavnem kolodvoru je do pred kratkim visela na peronu prepotrebna in preprosta naprava ki je vsem potnikom kazala, na katerem tiru stoji kateri vlak, v katero smer pelje in kdaj. Pred dobrim tednom pa je ta reč s perona zginila, Bog sam vedi, zakaj? Potniki se zaman ozirajo po njej, ki jim je prej imenitno služila v pojasnilo o vlakovnih smereh in časih. Prosimo gospode z glavnega kolodvora, ki imajo pri tem odločilno besedo, da tisto razpredelnico potnikom v potrebno pojasnilo spet poskrbe.

NI VSEJEDNO NA KAK KLAVIR IGRATE?
Zato kupite le svetovne fabrikate: STEINWAY, BOSENDORFER, HÖLZL, FORSTER, STINGL ORIGINAL Vam izključno le

Alfonz Breznik

V LJUBLJANI PRI MESTNEM MAGISTRATU

za male obroke po 400.— Din — bo prodal

ZVEČER za namakanje

Schichtlovo ŽENSKA HVALA

ZJUTRAJ za izkuhavanje

Schichtlovo TERPENTINOVNO MILO

pa je pranje gotovo!

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek, dne 15. maja ob treh popoldne ogled Quaglijevih fresk v bogoslovnici in v stolni cerkvi. Zbirališče pred bogoslovnico. Vodi mgr. Viktor Steska.

Občni zbor Umetnostno-zgodovinskega društva v Ljubljani se bo vršil v četrtek dne 15. t. m. v zadnji sobi restavracije pri »Slonu« in sicer ob 20.15 zvečer. Dnevni red običajen.

Policajska torba. Nekdo je bil ovađen radi poskusa tatvine bombaževine v vrednosti 2000 Din. — Stanislav Pelan, bančni uradnik, je prijavil, da mu je bil v kavarni »Evropi« ukraden 300 Din vreden plašč. — Trgovcu Lovru Šebeniku je bilo v soboto ukradeno kolo, vredno 1500 Din. Trgovec je kolo našel v neki gostilni, kamor ga je tat pripeljal in ga dal spraviti natakari. Tat pa se odtodaj ni več prikazal.

Ljubljanska mestna plinarja priredi danes, 14. t. m. popoldne ob 16 predavanje o kuhanju s plinom v predavalnici na St. Jakobski soli (vhod iz Florjanske ulice). Predavala bo gđc. Perg iz Dunaja. Brezplačne vstopnice naj se rezervirajo pri Mestni plinarni.

V mestni klavnici, na prosti stojnici se bo v četrtek 15. t. m. ob 15 prodajalo prašičje meso.

Maribor

ČESKOSLOVASKI STROJEVODJE SE POSLAVLJAJO.

Včeraj popoldne so prispeli v Maribor po 11-dnevni triumfalni turneji po naši državi na povratku v svojo domovino českoslovaški strojevodje z družinami, ki so jim priredili mariborski prijatelji českoslovaškega naroda priručno slovo. Od dragih gostov, ki so bili ob divnem sprejemu na naših tleh naravnost vznemirjeni, so se poslovili na glavnem kolodvoru zastopniki državnih in samoupravnih oblasti, mariborske skupine društva strojevodij Jugoslavije, Češkega kluba in JČ-lige. Toplo pozdravljeni in globoko prevzeti od tolikih dokazih bratske ljubezni in iskrenih simpatij, ki so jih bili deležni na svoji triumfalni turneji po glavnih mestih države, so se drage gostje z najljubšimi vtisi poslovili od Maribora kot obmejnega postajališča naše države.

Iz Maribora je poslal predsednik českoslovaških strojevodij g. Stuhly zahvalne brožavke Nj. Vel. kralju Aleksandru, predsedniku vlade g. generalu Živkoviću, ministru prometa g. Radivojeviću ter udruženju strojevodij kraljevine Jugoslavije.

Enodnevni tečaj za početna dela v vinogradu in pokončevanje škodljivcev in boleznih vin-ske trte bo v ponedeljek dne 26. t. m. na vinarski soli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Poslednje glasbene prireditve se vršijo do 15. t. m. v tukajšnjem teatru, ker odide po 15. maju velik del vojaške godbe na dopust oziroma v razna kopališča. Na to se zlasti opozarjajo abonenti glasbenih predstav na bloke. — Premijera Kraigher-jeve drame »Na fronti sestre žive« bo predvidoma v soboto dne 17. t. m.

Trgovci s sadjem iz vseh krajev bivše mariborske oblasti se zbró k važnemu sestanku dne 17. t. m. ob 14 v Vetrinjski ulici 4 (restavracija pri »zlatega konjcu«). Sestanek sklicuje tukajšnji sreski erezmiti trgovcev.

Mariborčani se poboljšujejo? Včeraj ni bilo zopet nobene aretacije. Torej... Če pojde tako dalje, bo kmalu raz mračnega grafovskega poslopja v smislu staroslavni tradicij zavirala bela zastava. Zavirala po dolgem, dolgem času, da ga najstarejši zabeleževalci takih in sličnih dogodkov ne pomnijo. Toda: če...

Srnjaka so videli bojda v ponedeljek zjutraj v Jemčevem vrtu v Tomšičevem drevoredu. Hm! Da le ni srnjak raca bil, s katero krmijo se-daj Mariborčane v tamošnjem obližju. Sicer je srnja-boljša, če pa te ni, niso tudi ručke napadne.

K Sv. Mariji v Pušavi priredi romanje v nedeljo dne 18. t. m. mariborska krščanska ženska zveza. Odhod z vlakom ob 5.40 iz glavnega kolodvora. Povratek z vlakom, ki vozi iz Fale ob 17.48. Romanje se vrši tudi v slučaju slabega vremena. Člani in članice: vsi! Tudi drugi prijatelji se lahko pridružijo.

Povišanje carine na kavo. Mariborski ma-gistrat razlašča: V smislu navedbe min. financ z dne 28. marca se je s 1. aprilom t. l. določila uvoz-na carina na kavo v sledeči izmeri: surova kava 140 Din od 100 kg; mleta in pražena kava 200 Din od 100 kg; čaj 240 Din od 100 kg. Trgovci, ki se bavijo s trgovino kave in čaja, morajo svoje zaloge prijaviti oddelku finančne kontrole, in sicer po stanju z dne 1. aprila t. l., ako znaša zaloge kave nad 5 kg in zaloge čaja nad 1 kg, v svrhu plačila razlike na carini. Proti krivcem se bo uvedlo ka-zensko postopanje.

Kateri film je v preteklem letu napravil najmočnejši vtis? Berlinski dnevnik Der Deutsche vespisuje vsako leto anketo z vprašanjem ljudskim vzgojiteljem, državnikom, pisateljem, gledališkim intendantom itd., kateri film je v preteklem letu napravil na nje najmočnejši vtis. Med drugimi je dobil največ glasov (na šestem mestu) sloviti film »Dvoje mladih src«, ki je umetniška tvorba zname-nite berlinske filmske produkcije »Ufa«. Omenjeni film predvaja mariborska Prosvetna zveza v dneh od 16. do 20. t. m. v unionskem kinu. Prijatelji kulturnega filma si ga bodo brez dvojbe polnošte-vilno ogledali.

Torej so »Ljubljanci Mariborce užugali«, kakor so dejali in napisali. Dobro! Mariborci pa se držijo načela: »Korajža velja« in pa: »Kar ni priborjeno, ne more biti izgubljeno«. Mariborci to-rej nimajo kaj izgubiti. Mariborec gre vsekakor priznanje. Zato: živeli Mariborci!

Možnarji... Pri blagoslovitvi križa na Višnjaku pri Slapincih so fantje streljali v mož-narji. Pri tem je prišlo radi neprevidnega postop-panja pri streljanju do nesreč. Smodnik je pihnil v obraz 36-letnemu dninarju Francu Muhiču iz Rotmane vasi in 34-letnemu kočarju Francu Vr-biču iz Gaberčnega vrha pri Sv. Lovrencu v Sl. goricah. Poškodbe so zelo težke ter so oba pone-srečena prepeljali v tukajšnjo bolnico.

Na delovnem trgu. Zaposlitev dobi preko tukajšnje posredovalnice dela: 15 blapcev, 4 vini-čarske in majerske družine, 4 pastirji, 2 vrtnarja, 3 kamnoseki, 2 opekarska mojstra, 3 sodarji, 1 kolar, 1 pečar, 1 krojač, 3 čevljarji, 1 slaščičar, 5 zidarjev, 2 kuharja, več učencev (vrtnarske, kle-parske, kovaške, sodarske, mizarske, čevljarske, krojaške, pekarske in slikarske obrti), 23 kuharic, 26 služkinj, 3 sobarice, 2 postrežnici, 2 vzgojite-ljici, 1 gospodinja, 3 tovarniške delavke, 1 perica, 1 plačilna natakarija, 1 blagajničarka za restavra-cijo in več služkinj.

Krava brenila kolesarja v jarek. V tukajš-njo bolnico so pripeljali 20-letnega vrtnarja Fr. Urbaneka. Ko se je peljal na kolesu skozi trg Ko-njice, ga je brenila krava tako močno, da je Urban-ek telebnil v obcestni jarek ter si pri padcu zlo-mil levo nogo pod kolenom.

Tretjeredna skupščina duhovnikov ima mesečni setanek jutri 15. t. m. ob pol 16 v fran-čiškanskem samostanu.

Dve novi avto-progi. Dne 15. maja t. l. se otvorila dve novi avtobusni progi in sicer Ma-ribor-Ptuj in Maribor-Gor. Radgona-Radenci. Vozni red izid v soboto, 17. t. m. v inseratnem delu našega lista.

Trajne valove, barvanje las, soparne ko-dre brez konkurence E. Mareš, Maribor, Gospo-ska 27.

Celje

Proslava materinskega dne se je v Celju v nedeljo, 11. maja vršila ob vsestranski pozornosti občinstva. Glavna prireditelj tega dne pa je bila popoldanska akademija v mestnem gledališču. Po dveh srčkano podanih deklamacijah je deški zbor meščanske šole pod vodstvom g. učitelja Šegule res vzorno zapel Wagnerjev »Zbor romarjev« iz opere »Tannhäuser«. Za zborom je zopet dvignil obilo priznanja Sancinov godalni kvartet. Po kratkem odmoru je mladina meščanske šole za-igrala I. Albrehtovo pravljico s petjem »Sirota Je-rica« v lepi režiji g. Adolfa Pfeiferja. Zbori so bili vestno uvežbanj, ples škratov pa milo rečeno ne-smiseln in deloma neestetski. Kljub nekaterim ne-dostakom, ki so pri tako velikem mladinskem igravskem ansamblu tudi pri najvestnejši režiji ne-obhodni, je igrice nabito polno gledališče toplo zajela.

Stavbno gibanje v Celju in okolici. Le-tošnja stavbna sezona se je vsled ugodne zime pričela sorazmerno zgodaj. Stavbna dela, ki so bila vsled zime prekinjena, se sedaj nadaljujejo in dovršujejo. Tako predvsem omenjamo dokončana dela, ki se vršijo na prireditvenih prostorih palače Ljudske posojilnice in ki bodo predvidoma avgusta končana. Vendar se kljub vsemu letos ne obeta toliko živahno stavbno gibanje kot lani. Tudi do-kaz težke gospodarske krize, ki jo preživlja Sa-vinjska dolina in z njo Celje. — Mestna občina gradi desno od kolodvora javno podzemsko stra-nišče s pavilijonom »Putnika«, pisarno za pobi-ralca cestne naklade. Podzemska dela se bližajo koncu. — Podaljšana Askerčeva ulica se nasipuje in jo pešci preko novega in okusno dovršenega mostiča že pridno vporabljajo kot bližnjico na ko-lodvor. Moderniziranje mestne klavnice je pove-čini dogotovljeno. Mestni stavbni urad je z na-pravo vodovoda iz zemljišča za cerkveno sv. Mak-similijana preskrbel klavnicni zadostni dotok vode ter bo s tem mestni vodovod znatno razbreme-njen. — V kratkem se namerava pričeti z gradnjo dvorišnega poslopja mestnega magistrata, v ka-terem bodo dobili primerne prostore Prostovoljno gasilno društvo z rešilnim oddelkom in nekateri uradi mestne občine. — Popolnoma se pogrešamo že lani napovedano tlakovanje Razlagove in Ko-lenčeve ulice. Ker so bila tozadevna dela že lani oddana, nam je sedaj zakasnitev pričetka teh del čisto neumljiva. — Veletrgovina D. Rakuski pre-ureja svoje trgovske prostore. — Hotelir Žumer je prezidal in obnovil od g. Kudra kupljeno hišo v Gosposki ulici. — V Razlagovi ulici poleg takozva-nega Radakovičevega stolpa si gradi novo eno-stanovanjsko in enonadstropno hišo z kipiarskimi delavnici kipar g. Miloš Hohnjec. — Namera-vanih je še več obsežnejših stavbnih adaptacij in prizidkov, kar vse se bo, kakor je upati tekom leta izvršilo; tako nadzidek II. nadstropja pri hiši trgovca Hofbauerja v Gosposki ulici in nadzidek I. nadstropja pri dvoriščni delavnici trgovca Do-bovičnika.

Zadnjič nesklepčna občinska seja mestne-ga občinskega sveta je sedaj z istim dnevnim redom sklicana za petek, dne 16. maja.

— PEGE —
odstrani takol in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-ga: »Cosmochemia, Zagreb, Smičklova 23. Telefon 49-99

Znižanje obrestne mere v Zagrebu

Kakor poročajo zagrebški listi, je Društvo bančnih zavodov v Zagrebu sklenilo znižati svojo obrestno mero za vloge. Novim vlagateljem se bo s 15. majem t. l. plačevalo za nevezane vloge 5.5% brutto, kar pomeni čistih 5.17%, ker rentnega davka v znesku 6% zavodi ne plačujejo. Obrestna mera za vezane vloge znaša bruto 7%, torej čistih 6.58%. Ta nova obrestna mera velja za nove vloge. Za stare vloge pa se bo obrestna mera postopoma znižala in prilagodila. Za stare vloge se bo po-čeniš s 1. julijem plačalo za nevezane 6% bruto, za tekoče račune 5.5%, maksimalna obrestna mera za vezane vloge pa je 7.5% bruto. Vsi zavodi so

razdeljeni v 3 skupine: druga skupina mora pla-čevati 1% več, tretja pa 1.5%, kar naj tem zavo-dom omogoči tekmo za vloge z velikimi zavodi. — S tem se bodo zagrebški zavodi zelo približali obrestni meri, ki je v veljavi pri nas.

Istovestno s to vestjo se je v Zagrebu razne-sla vest, da je tudi Narodna banka znižala diskont od 6 na 5.5%. Toda zaenkrat ta vest ne odgovarja resnici. Pač pa vse kaže na to, da imamo tudi pri obrestni meri Narodne banke pričakovati izpre-memb, saj je začela popolnoma novo kreditno po-litiko.

Nov državni papir

Naš denarni trg bo v kratkem dobil nov dr-žavni papir, ki ga imenujejo zagrebški listi že »begluško obveznico«. Službene novice namreč že prinašajo tekst pravilnika za izvršitev zakona o finančni likvidaciji odškodnine za begovske zem-lje. Na podlagi tega zakona se bodo dajale za od-škodnino za begluško zemljo tako obveznice ka-kor gotovina. Za manjše vsote se bo plačevalo v gotovini (do 500 Din), večje vsote pa se bodo pla-čevale v obveznicah katerih se izda za 150,000.000 dinarjev nominalno. Komadi novega papirja bodo po 500, 2500 in 5000 Din. Obrestna mera znaša 6% in tečejo obresti že od 1. januarja 1930 ter se pla-čujejo polletno. Vse obveznice se bodo izplačale v 43 letih poštenj z 2. novembrom 1930. Prvi kupon dospeva že 1. julija 1930. Računa se, da bo znašal tečaj na naših borzah ca. 75—80%.

Pobiranje banovinskih doklad na bencin

Pobiranje banovinskih doklad na bencin. Ban dravske banovine g. ing. Dušan Sernee je na podlagi § 89. uredbе o banovinskih davcihinal za krite izdatkov banovinskega proračuna dravske banovine za leto 1930/31 z dne 30. marca 1930 predpisal za pobiranje banovinske doklade na dr-žavno trošarino na bencin sledeča navodila:

1. Na državno trošarino na bencin, potrošen v dravski banovini, se pobira banovinska doklada, ki znaša 100 Din na 100 kg bencina. To doklado pobirajo organi finančne kontrole ali občin. uradi ter jo sproti odvajajo na čekovni račun kraljevske banske uprave.
2. Banovinsko doklado na bencin plača tekóm 24 ur oni, ki ga prejme na ozemlju dravske bano-vine iz rafinerije, trošarinskega ali carinskega shranišča, ali pa potem uvoza iz drugih banovin, odnosno iz inozemstva.
3. Kdor prejme na območju dravske banovi-ne bencin potom uvoza z drugimi prevoznimi sred-stvi nego z železnico, mora prejem tekóm 24 ur prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole ter plačati ustrezno banovinsko doklado.
4. Ta doklada se pobira izza dne 15. maja 1930 in se steka v cestni fond pri kraljevski ban-ski upravi.
5. Obča določila uredbе o banovinskih dav-cihinal z dne 30. marca 1930 (Uradni list 249/30 z dne 16. aprila 1930) veljajo smiselno tudi za do-klado na bencin.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE
z dne 8. maja 1930 (Vse v milij. Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 30. aprila 1930). Ak-tiva: kov. podlaga 376.2 (—0.9), tečajna razlika 1.608.5 (—28.6), posojila: menična 1,100.9, lombard-na 234.0, skupaj 1335.7 (+24.7), račun časne za-menjave 175.9 (—1.9); pasiva: bankovci v obtoku 528.2 (+65.2), račun časne zamenjave 175.9 (—1.9), drž. terjatve 350.9 (—17.1), obveznosti: žiro 1,329.1, razni računi 173.2, skupaj 1,502.4 (—53.0); ostale postavke neizpremenjene.

OUZD v aprilu. Nastopivša pomladna sezija se kaže v večji zaposlitvi delavstva predvsem v gradbeni stroki. Zato je tudi povprečno število zavarovanih članov OUZD v aprilu naraslo na-pram marcu od 92.489 na 96.854; število moških članov je naraslo v večji meri kakor število ženskih članov (m. od 60.812 na 64.755, ž. od 31.677 na 32.099). Odstotek bolnikov se stalno niža in je v aprilu znašal samo 2.33% napram 2.61% v marcu t. l. Povprečna zavarovana mezda stalno raste in je dosegla že 26.22 Din dnevno (v marcu pa 25.78 Din), največ radi večjih plač novozaposlenih delavcev gradbenih obrti. Celokupna dnevna za-varovana mezda je narasla od 2.38 na 2.54 milij. Din.

Borza

Dne 13. maja 1930.

DENAR

Dviganje deviznih tečajev se nadaljuje; tudi danes so se tečaj z izjemo Curiha, ki je ostal neizpremenjen, učvrstili. Promet je bil srednji, zna-nejši le v devizah Berlin in Praga. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključnih devizah.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Am-sterdam 2270 bl., Berlin 1350.25—1353.25 (1351.75), Bruselj 790.36 bl., Budimpešta 989.32 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 797.19—800.19 (798.69), London 275.24 bl., Newyork 56.54 bl., Pa-riž 222.17 bl., Praga 167.39—168.19 (167.79), Trst 296.99 bl.

Zagreb. Amsterdam 2270 bl., Berlin 1350.25 do 1353.25, Bruselj 790.36 bl., Budimpešta 987.82 do

990.82, Curih 1094.4—1097.4, Dunaj 797.19—800.19, London 274.84—275.64, Newyork 56.44—56.64, Pa-riž 221.17—223.17, Praga 167.39—168.19, Trst 295.914 do 297.14, Stockholm 1521.05—1525.05. — Skupn. promet brez kompenzacij je znašal 7.66 milij. Din.

Belgrad. Berlin 1350.25—1353.25, Bruselj 788.81—791.80, Budimpešta 987.82—990.82, Bukarešt 33.45—33.95, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.19—800.19, London 274.84—275.64, Newyork 56.44—56.60, Pariz 221.17—223.17, Praga 167.39—168.19, Milan 295.80—297.80.

Curih. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.95, Ate-ne 6.70, Berlin 123.325, Bruselj 72.89, Budimpešt 90.30, Bukarešt 3.07, Carigrad 2.45, Dunaj 72.89, London 25.1125, Madrid 63, Newyork 516.90, Pariz 20.27, Praga 15.315, Sofija 3.74, Trst 27.10, Var-sava 57.85, Kopenhagen 138.225, Stockholm 138.60, Oslo 138.225, Helsingfors 13.

VREDNOSTNI PAPIRI

Državni papirji so ostali v glavnem neizpre-menjeni, tako tendenca kakor tečaji so stalni. Pro-met je bil znanen. Bančni papirji so bili nekoliko živahnješi, tečaji so se le deloma malenkostno učvrstili. Le Narodna banka je bila danes izrazito slabša, saj je notirala v Zagrebu le 8100—8450, v Beogradu pa 8380—8460. Industrijski papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni pri srednjem pro-metu.

Ljubljana. 7% inv. pos. 87.25 zaklj., 8% Bler. pos. 86.50 bl., 7% Bler. pos. 85 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 120 den., Prastrediona 905 den., Kred. zavod 170 den., Veveče 132 den., Stavbna 40 den., Sešir 105 den., RuDe 270—280.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87.50—88 (87.50), agrari 54.50—54.75, vojna škoda ar. 426.50—527.50 (426.50), kasa 426.50—427.50 (425—425.50), maj 427—429 (426—427), dec. 428.50—429.50 (428.50), srečke Rdeč. križa 45 den., 8% Blerovo pos. 97.50 bl., 7% Blerovo pos. 84.75—85 (84.875—85), 7% pos. Drž. hip. banke 84—85. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 35—38, Poljo 58 den., Kredita 96—100, Union 196—197 (196), Jugo 79—80 (79—80), Lj. kred. 120 den., Me-djunarodna 60 den., Narodna 8100—8450, Obrtna 36 den., Prastrediona 900—910 (905), Etno 147.50—160, Srbska 179—182 (180), Zemaljska 145—148. — In-dustrijske delnice: Nar. sum. 24 den., Guttman 473 bl., Slaveks 70—76.50, Sifonija 200—205, Našice 1460 bl., Danica 111—115, Drava 267 den., Sečerana Osjek 371—373 (372.50), Nar. mljn 20 den., Osj. ljev. 170 den., Brod. vag. 110 den., Union 120—150, Vev-če 125 den., Isis 32.50—33, Ragusa 440 den., Jad. plov. 508—510 (508) Trboveljska 439—441 (439—440).

Belgrad. Narodna banka 8380—8460, 7% inv. pos. 87.50—88.25 (13.500), vojna škoda 431, april 431.50—432, maj 434, 7% pos. Drž. hip. banke 85—86.

Dunaj. Don. sav. jadr. 94, Wiener Bankvereir 18.50, Creditanstalt 51, Escompteges. 170, Zivnc 96.50, Union 24.50, Ruse 34, Alpine 30.20, Trboveljska 55, Kanj. ind. 40, Leykam 5.25, Rima Mu-rany 90.15.

Žito

Situceija, ki je označevala včerajšnji dan, je danes dopoldne še poobtrila. Pšenica je v Čikagu nadalje narasla, dočim je koroza skoro neizpre-menjena. Pr nas traja še vedno popolno nezaniman-je za blago. Prodajalci so pripravljani tudi do manjših koncesij glede cene, toda kljub temu je zelo slabotno poslovanje.

Živina

Mariborski sej. 13. maja. Prignanih je bilo 14 konj, 14 bikov, 120 volov, 341 krav in 10 telet, skupaj 440 glav. Cene so bile sledeče: voli debeli 9—9.50, poldebili 8.25—9, plemenaki 6 do 7.50, biki za klanje 7.50—8, klavne krave 7—8, plemenske krave 5.25—6, molzne krave 6.50—7.50, breje krave 6.50—7.50, mlada živina 7.25—9 Din. Prodanih je bilo 263 glav, od teh za izvoz v Av-strijo 24. Mesne cene so bile: volovsko meso I. 18 do 20, II. 16—18, meso bikov, krav in telet 10—14, telečje meso I. 20—25, II. 16—20, sveže svinjsko meso 15—30 Din za kg.

Dunajski prašiči sej. (Poročilo trvdke Ed-vard Saborski et Co., Dunaj.) Na prosti trg je bilo pripeljanih 9940 pršutarjev in 3319 speharjev, iz Ju-goslavije 2035. Na kontumacnem trgu je bilo 32 speharjev in 602 pršutarjev. Cene: za speharje I. 1.80—1.90, II. 1.75—1.85, kmečki prašiči 1.75—1.90, pršutarji 2—2.50. Tendence: Prvovrstni prašiči iz veleposesev in kmečki prašiči so bili za 5 grošev dražji, ostale vrste so ostale v ceni nespremenjene. Pršutarji so bili za 5 grošev dražji.

Iznajdbe, ki se jim je svet smejal

Francoski listi so nedavno poročali o narčtu inženjerja Remy-a, ki je na prvi pogled resda čuden, ki se mu pa vendar danes nihče ne bo smejal, češ da je neizpeljiv. Že dolgo se čuti živa potreba, da bi se zgradila obalna železnica, ki bi vezala Egipt z južnoafriško kolonijo. Železnica je pa neizvedljiva zato, ker bi vsako progo v najkrajšem času zasul pesek. Remy je pa sedaj predložil črteže in račune za zgradbo nekakega vrhemskega tunela v obliki cevi, skozi katere bi tekla železnica. Pesek bi taki progi ne mogel škodovati. Kakor rečeno, je ta načrt navidezno skoraj smešen, a ljudje so se danes naučili spo-

Svetilni plin ima tudi svojega mučenika. Angleži so se iznajdbe Harry-a Murdoch-a hitro oklenili, zato so pa Parižani inženjerja Lebona, ki je hotel v Parizu uvesti plinsko razsvetljavo, kot sleparja — linčali (2. dec. 1804). Štirinajst let nato so v Parizu zažarele prve plinske svetilke. — S trnjem posuta je bila tudi pot iznajditelja plinske žarnice dr. Auer-Welsbacha. Ko se mu je leta 1885. prvi poizkus pred tehniki ponesrečil, ker je žarnica razpadla, so mlademu iznajditelju grozili, da ga ovadijo zaradi sleparstva. Dunajski ljudski pevci so kovali zasmehljive pesmi o »žareči nogavici«, dokler ni Auer slednjič leta 1891. našel prave kemične sestave, nakar je njegova plinska luč osvojila svet.

Ko je Benjamin Franklin leta 1740. iznašel strelovod, je žel splošen posmeh.

Svojo zgodbo ima fonograf. Dne 9. aprila 1877. je dr. de Mouzel pred pariško akademijo prvič izvajal poizkuse na Edisonovem fonografu. Komaj so se zaslizale prve besede iz fonografa, je skočil na oder humanist profesor Bouillaud in vrgel de Mouzela z aparatom vred dol. Izjavil je, da se Mouzel iz akademičnega zbora norčuje, da je slepar, ki govori skozi trebuh in da ga je treba izročiti policiji. Izključeno je, je rekel, da bi kos kovine mogel posnemati plemeniti zvok človeškega glasu. Dejansko so Mouzela izključili iz akademije, dokler ni slednjič čez nekaj mesecev dopel nov Edisonov aparat, ki je učenim gospodom dokazal, da je stvar resnična.

O grofu Zeppelinu so pisali nemški listi še leta 1913., da »je Zeppelin togi sistem nemških možgan«, da je to največja tehnična zabloda v svetovni zgodovini. »Tehnični nezmišelnosti orjaških izumov« in podobno. Dobrodušnejši ljudje so kazali na starega grofa, češ: »To je norec, neki grof Zeppelin; dobri mož misli, da se zna po zraku voziti.« Dobrih deset let nato se je dr. Eckener s »Zeppelinom« popeljal okoli sveta.

7 milijonov Din zaigral

Kakor se je že poročalo, se je znani berlinski gledališki odvetnik dr. Hartwig Neumond zastrupil. Dr. Neumond je postal žrtev svoje igralne strasti, ki ga je stala ogromne vsote. Zaigral je okrog sedem milijonov dinarjev. Da bi poplačal svoje igralne dolge, je dr. Neumond ponesrečil nad dva milijona dinarjev.

Dr. Neumond je v berlinskih umetniških krogih igral kot jurist važno vlogo. Bil je med drugim pravni svetovalec gledališkega ravnatelja in intendanta Hartunga, ki je vodil v Berlinu renesančno gledališče, in že pred meseci se je namigavalo, da je dr. Neumond kriv propada tega gledališča. To gledališče je namreč financiral heidelberški industrialec in kemik profesor Bergius, ki je bil dober prijatelj Hartunga. Bergius je, da bi zagotovil finance gledališča, izročil celo vrsto menic v skupnem znesku več stotisoč mark odvetniku dr. Neumond, ki je bil pravni konzulent Hartunga. Nenadoma se je s koncem preteklega leta pojavila ena teh menic v bankah in je bila predložena profesorju Bergiusu. Ugotovilo se je, da je dr. Neumond menico eskomptiral in denar porabil zase. Nato je profesor Bergius vzel vse ostale menice nazaj in Hartung je ostal brez denarja, tako da je njegovo gledališče propadlo. Dr. Neumond je bil strasten igralec in ta lastnost je bila zanj usodna. Dogodilo se je, da po cele dneve ni šel domov, marveč je takoj, ko je zaprl svojo pisarno, hitel v klub, kjer je preigral vso noč do zgodnjega jutra. Zadnje tedne so opazili, da doktor ni imel nobenega denarja več.

Pred štirimi leti je podedoval dr. Neumond po svojih dveh bratih, ki sta se z avtomobilom smrtno ponesrečila, 2.800.000 dinarjev. Ta denar, kakor tudi 1 milijon dinarjev, ki jih je dobil, ko je vnovič menico profesorja Bergiusa, dalje 2.100.000 dinarjev, ki jih je ponesrečil svojim klientom, in 1.100.000 dinarjev, ki jih je ponesrečil neki filmski družbi, je dr. Neumond zaigral.

2000 deklet prodanih

Pariška policija je aretirala pet trgovcev z dekleti. Vsi aretiranci so bili že mnogokrat predkaznovani, eden od njih, ki ga imenujejo »tetovirani«, ji bil že štirinajstkrat obsojen, medtem štirikrat radi umora. Priznali so, da so že deset deklet poslali v južno Ameriko ali Kanado. Dve dekleti, v starosti 17 in 18 let, ki ju je tolpa spravila v Bordeaux, kjer bi ju s pomočjo ponarejenih počnih listov vkricali za Buenos Aires, so še zadnji trenutek rešili pred strašno usodo.

Državnemu pravdnistvu v Buenos Airesu se je posrečilo priti na sled eni največjih organizacij sveta, ki je trgovala z dekleti. Oseba voditelja, nekega Samuela Korna, in imena nad 400 članov tolpe so policiji znana. Proti vsem so izdana zaporna povelja. Trgovci z dekleti so uvažali svoje blago posebno iz Rusije in Poljske. Ugotovilo se je, da je tolpa izvrševala svojo obrt že deset let pod imenom dobrodelnega društva. V tem času so samo iz vzhodne Evrope vsako leto pripeljali dvesto deklet.

30 let v postelji

Smrt ameriške milijarderke.

Te dni je v Newyorku umrla ena najboga-tejših žena na svetu, gospa Ida Flagler, katere mož je bil eden prvih pionirjev petrolejske industrije in eden izmed ustanoviteljev Standard Oil Company. Flagler je umrl leta 1898. in vse svoje delnice, ki so se tedaj cenile na 1 milijon dolarjev, je zapustil svoji ženi. Leto dni pozneje je obolela tudi gospa Flagler in ker se je njeno stanje od dne do dne slabšalo, so jo dali v nek sanatorij, od koder se ni premaknila celih 30 let. Ker je za svoje potrebe rabila razmeroma malo denarja, letno ne več kakor 35.000 dolarjev in so delnice Standard Oil Company bolj in bolj rastle, je v teh 30 letih postala milijarderka. Njeni dediči so že storili potrebne korake pri najvišjem sodišču v Newyorku, da se jim razdeli ta dedščina.

Previden si

in se boš pri slabem vremenu in dežju primerno oblekel. Kaj pa, če kljub temu prideš s mokrimi nogami drhtajoč domov?

Bodi potem

tudi modro-previden in vzemi takoj 1—2 ASPIRIN-tableti, da se tako izogneš nevarnosti, ki preti Tvojemu zdravju. Ne čakaj, temveč

pravočasno

Aspirin-
tablete

vzeti!
Pazi pa na to: vsak zavoij in vsaka tableta nosi Bayer-jev križ.

Prehitro obešen

Iz Mehike poročajo: Ob priliki zasledovanja banditov v državi Jalisco so orožniki ujeli tudi nekega človeka, ki so ga smatrali za razbojnika. Po mehiški navadi je bil proces zelo kratak. Še isto noč so ga obesili na najbližje drevo. Naslednega dne pa so prebivalci dotičnega mesta opazili, da je izginil njihov ugledni someščan Canut Garcia, predstojnik mestne agrarne komisije. On je bil tisti, ki so ga orožniki ponoči pomotoma obesili.

K zasiedanju Sveta Društva narodov v Zenevi ki se je pod predsedstvom jugoslovanskega zunanega ministra dr. Marinkovića začela 12. maja. Zgoraj: Briand in Curtius (Nemčija), spodaj: Henderson (Anglija) in dr. Marinković.

štovanja pred tehniko in jim ne prihaja več na misel, da bi se novim zamislim, pa naj se zde še tako drzne, smejali.

Temu pa še ni dolgo tako in ni tako daleč za nami čas, ko so se učenjaki dokazovali popolno nemogućnost iznajdb, ki so danes v splošni rabi. Navedimo samo par zgledov!

Ko so prišli na dan prvi načrti o parnih strojih in železnicah, so znanstveni teoretiki najnatančneje »dokazali«, da je trajno premikanje jeklenih koles po jeklenih tračnicah iz različnih razlogov docela nemogoče. Franco-ski fizik Bernoulli je celo dokazal, da je iz matematičnih razlogov vsako premikanje s pomočjo pare utopično — gola domišljija. Njegovo tostvarno spomenico je pariška akademija nagradila, toda malo let nato so stekle prve železnice.

Neki berlinski učenjak se je načrtu o železnicah posmehoval iz razloga, češ da bi bil zračni pritisk ob zamišljeni brzini tako silen, da ga ne bi mogel prenesti ne človek ne žival. — Ko so avstrijskemu cesarju Ferdinandu I. predložili načrte za železniško progo, ki se je kasneje imenovala po njem, da bi jih odobril, je dejal: »Čemu neki železnice, ko niti poštna kočije niso vedno zasedene!«

Enako so se posmehovali parnim strojem za ladje in bencinskim motorjem. Angleški profesor James Lardner je v obsežni razpravi dokazoval, da je misel, da bi se s pomočjo pare vozili preko oceanov, enako nemogoča, kakor če bi jih hoteli preplavati. Točno dve leti kasneje, to je leta 1819., je prvi parnik »Savannah« preplul Atlantik. — Kar se tiče bencinskega motorja, so bili svareči glasovi izprva zelo umiljivi, kajti prve poizkuse so iznajditelji zaradi eksplozij plačali z življenjem. Šele polagoma se je posrečilo motor zgraditi tako, da je bil sposoben za službo v praktičnem življenju.

Prizor z nogometne tekme Anglija : Nemčija v Berlinu, ki je končala neodločeno 3 : 3.

Krščevanje vina

»Vino ino voda, žlahtne dve reči...« tako se glasi stara pesem. Ampak žlahtni sta samo, če piješ vsako posebej. Kakor hitro ju pa zmešaš med seboj, pa izgubita žlahtnost. Kljub temu je pa že zelo stara navada, da ljudje ti dve žlahtni pijači mešajo med seboj. Že v starem veku so dodajali vinu morske vode, ker so mislili, da se s tem vino zboljša. V grških Atenah je bilo krščevanje vina tako v navadi, da se je vlada odločila nadzorovati vino, a brez uspeha, ker so bili trgovci preveč prefrigani. Iz grške domovine poznamo nekega Kanthara, ki je bil baje tako velik umetnik, da je vsako vodo lahko prekrstil v vino. Modrijan Platon pravi, da so držali vinotoče le ljudski izvržki, dočim je bilo pravemu grškemu meščanu prepovedano imeti vinotoč. Zanimivo je, da so imeli Grki le eno besedo »kapelos« za tri pojme, in sicer za sleparja, ponarejevalca in gostilničarja.

Rimljan Petrinij pravi, da so vsi gostilničarji rojeni pod nebesnim znamenjem vodnarja, Marcusus pa pripoveduje, da gostilničarji skušajo povišati svoj dobiček z dolivanjem vode v vino, kar smatra navadno ljudstvo za pravo zastrupljanje. Plinij piše v svojem prirodnoznanstvu, da so slavna vina iz Caecuba in Falerne krščena že pri samem rojstvu (pri mastitvi) in da prodajajo mnogi gostilničarji le še ime slavnega vina. Plinij pripoveduje, da so vinogradniki na narbonskem obrežju zgradili posebne vinske tvornice in da so dajali v vino posebne stvari, samo da bi bilo lepše. — Tako je bilo v starem veku, to je pred in neposredno po Kristusovem rojstvu. Nič boljše ali pa še slabše je bilo v srednjem veku. Kako je pa dandanes, o tem ne bomo pisali, ker vsak sam dobro ve.

Radio

Programi Radio-Ljubljane!

Sreda, 14. maja: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.30 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Otroški kotiček, radio-tetka. — 19.00 Podobi iz slovenske literarne zgodovine, prof. Franc Koblar in Fran Lipah, čl. nar. gledališča. — 19.30 Dr. Stanko Leben: Francoščina. — 20.00 Klavirski večer gospe Osterc-Valjalove: Uvodno besedo o »Starih italijanskih mojstrih« govori gosp. St. Osterc. — 21.00 Koncert Radio-orkestra. — 22.00 Časovna napoved in poročila. Četrtek, 15. maja: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.00 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Dr. Lavrič: Iz finančnega gospodarstva. — 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Dr. Lojze Čampa: Uvod v kazenski zakonik. — 20.00 Prenos iz Zagreba. Sodelujejo: Mar. Schön, prof. Glasb. Akademije (violina), Drago Hrčič, član Nar. gled. (bariton), Petar Dumitrič, prof. Glasb. tečajev (klavir), Zagrebški kvartet in Vokalni kvintet. — 22.00 Časovna napoved in poročila. — Koncert Radio-orkestra.

Drugi programi

Četrtek, 15. maja.

Belgrad: 17.30 Koncert jazz-orkestra. — 20.00 Prenos iz Ljubljane. — 22.15 Koncert komorne glasbe. — Budapest: 12.05 Plošče. — 16.00 Pestra radio-ura. — 17.40 Operetna glasba. — 19.25 »Falstaff«, komična opera, nato koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 15.30 Koncert orkestra. — 20.00 Koncertni večer iz del J. Straussa. — 21.30 Koncert komorne glasbe. — Milan: 20.45 Komedija. — 21.15 Pester koncert; nato zabavna glasba. — Praga: 20.50 Večerni koncert. — 21.30 Klavirski koncert. — Langenberg: 20.15 Slavnostni koncert; nato zabavna glasba. — Rim: 21.02 Večerni koncert italijan. glasbe; nato komična opera »Gianni Schicci«. — Berlin: 20.15 Slavnostni koncert; nato plesna glasba. — Katovice: 17.45 Popoldanski koncert. — 20.30 Zabavna glasba. — Toulouse: 18.35 Zabavna glasba. — 20.25 Večerni koncert. — M. Ostrava: 16.30 Popoldanski koncert. — 19.00 Finske narodne pesmi. — 20.50 Šlezjski večer. — 22.15 Zabavna glasba.

Revolucija v Indiji. Hudi spopadi v Girgaumu med domačini in policijo.

Z Jakopičem na Francoski razstavi v Zagrebu

Slučaj je nanosel, da sva z Rihardom Jakopičem odpotovala istočasno na razstavo sodobne francoske likovne umetnosti v Zagrebu. Nedvomno je zbudila ta razstava med našimi umetniki in ljubitelji umetnosti veliko zanimanja, kajti marsikateri se je odpeljal v Zagreb baš radi te razstave. Jakopič mi je zaupal, da gre prav radi ene same slike: Matissove »Citajoče deklice« in da upa tudi v ostalem naučiti se česa novega od slovite pariške šole.

Razstava, ki ima reprezentativen značaj, je prirejena od posebnega odbora, a njeni pokrovitelji so nadškof zagrebški dr. Ante Bauer, ban savske banovine dr. Josip Šilović ter zagrebški mestni župan dr. Stjepan Srkulj. Med prireditelji in organizatorji so zastopana najodličnejša imena hrvatske kulture.

Ko sva z Jakopičem vstopila v »Umetniški paviljon«, se nama ni ugodil baš lep prizor. Z zaključnostimi stenami je dosti nesporno maskiran ogromni model Meštrovčevega Grgura Ninskega, ki zavzema sredino glavne dvorane. Zatorej je tam svetloba zelo slaba in komaj je bilo razločiti kakšne podobe više na improviziranih stenah.

Ko je Jakopič našel svojega Matisa, je postal. Nervozna napetost, ki je bila v njem, se je nekako sprostita in je dejal: »Pričakoval sem več. Glejte — ime strupene in sladke barve, a brez vsakih finis; slika je narejena pač z nekim znanjem, a brez kakega močnejšega ustvarjalnega nagiba. Ostal je na mestu, kjer barva in poteza čopiča še sveže delujeta; če bi bil dovrševal, bi bilo delo nemara slabše.«

Ogledovala sva slike slavnih slikarjev in stala pred to, pred ono, gledala, primerjala: Vlaminc ima krajinsko podobo, ki je imenitna, z živcem, spretno roko in okusom slikana — ampak slikarja ni — barv ni. S šikom in dobrih obvladanjem tehnike je delana artistično iz neke tradicije. Sploh imam vtis, pravi Jakopič, da so vse te stvari iz neke tradicije narejene. Recimo Masereel — on vam slika na podlagi holandske tradicije — glejte barve, zelenkasto sivo — a je po svojem tehničnem znanju proti svojim vzorom pomanjkljiv.

Tale slika »Ribiške hiše« ima nekaj lastnega notranjega življenja... Njegove grafike mi ne morejo mnogo povedati.

Od Derauna visi le malenkostno olje, nagla poizkušnja v ateljeju — ni moči si predstavljati ničesar o njegovi umetnosti. Lhota se mori z neplovdinami konstruktivnimi problemi, za katere ni vredno, da bi človek izgubil svoje živce. Po razstavljenih slikah sodeč, od kakega umetniškega ustvarjanja še sploh ni prišel.

Slikarka Laurencin razstavlja sensibilno, nežno občutno »Cvetje«, v barvah niansirano, malo sladkobno, nervozno-bolešno stvar.

A Picasso? Njegov umotvor si za 10 Din vstopnine lahko ogleda, če ga pa hočeš za stalno obdobje, te velja sto tisoč dinarjev. — Nekaj madežev neharmoničnih barv, obrobjenih s prilep-

ljenim »šmigel-papirjem« — to je njegova umetnina.

Dignimont ima dva akvarela — akvareli so na vsej razstavi sploh najboljši — Dobro opazovanje in resnično umetniško znanje ter občutek odlikujejo njegova dela, ki reproducirajo doživljene pesteriga velikomestnega zakonitnega življenja.

Stvar je od prilike taka: V prostorih visi okroglo petdeset platen, vse delo slavnih francoskih sodobnih slikarjev, a izgleda, da so razstavili svoja najmanj značilna dela in vsak le po eno ali dve, tako, da je povsem nemogoče dobiti kolikor toliko zanesljiv vtis o enem ali drugem grafike je precej in je tudi po kvaliteti nekoliko boljša od olinatih slik, a tudi tu najdemo med drugim povsem brezpomembne študije z akademije.

Vtis, ki ga v splošnem napravljata razstava (tu seve ni mogoče s istimi besedami soditi o vsej sodobni francoski likovni umetnosti), je dovolj klaverna. Na vsej razstavi ni niti ene točke, ki bi kazala v neko bodočo novo smer ki bi se v oblikovnem oziru tako razlikovala od starega načina gledanja, da bi mogli vsaj zaslužit kakšno resnično nove oblike v umetniškem izražanju. Neka poizkušnja v novo obliko je bilo prejšnje Picassovo delo — tako zvani kubizem — a videti je, da je propadlo. Vse, kar se je poizkušalo po impresionizmu stvoriti v pogledu nove oblike izražanja, je propadlo. Vedno segajo najmodernejši umetniki nazaj v pretekla stoletja in se na podlagi že pozabljenih umetnin hočejo umetniško regenerirati. Živimo v času umetniške degeneracije. Kar vidimo na tej razstavi, še ni nobena nova smer, marveč le živovarjenje ob poginjavajoči stari kulturni umetnosti. — Edino, kar te dvigne, je umetniška sila, umetniško razodetje — a tega je videti na tej razstavi bore malo. Na boljšo, kar vidiš, so civilizirana, kultivirana lahkotna dela, podobna igračkam brez kake globoke vsebine ali kakega globokega stremljenja. Vse je le produkt starega duha, ki je že za nami in ki ne kaže v bodočnost, zajelega z večjo ali manjšo sposobnostjo, izurjenostjo in tu pa tam tudi prisiljeno originalnostjo, ki najbolj odbija.

Jakopič je vsa ta mnenja — morda nekoliko drugače, oprostite, njemu in meni, ki pišem po bežnih oznakah kot sem jih ohranil v spominu — izrazil po prvem vtisu, ki ga je razstava zapustila v njem... A ko sva se zvečer sestala v kavarni z zagrebško slikarsko in kiparsko družbo, mnenje teh ljudi o razstavi ni bilo bistveno drugačno...

Skoraj pa bi bil pozabil omeniti razstavljene tiske in v opremo lepe knjige spadajočo umetnost: zalozbe Crés, des Écrivains Réunis, Jonquières, Kra, Larousse, Rieder, du Sablier, Worms in Walter so razstavile lepo število tako zvanih luksuznih ilustriranih knjižnih izdanj, ki so zares zgledne in pričajo o prefinjeni kulturi, francoskega tiska

Zagreb, 11. maja 1930. s. 8.

vala je godba »Zarja«. Spricho naklonjenosti nebeških vremenarjev je vladalo pri tej res idilni cerkvi živahno vrvenje do poznega popoldneva.

Tragedijo »Za pravdo in srce« bo ponovilo Prosv. društvo v nedeljo, 18. maja. Vljudno vabljeni!

Shod kmečke zveze se bo vršil 18. t. m. po jutranji službi božji v dvorani Slog. doma. Predava znani gospodarski strokovnjak g. prof. Vesenjak iz Maribora.

Moste pri Ljubljani

DELOVANJE MOŠČANSKIH GASILCEV;

Praktičen kurz prve pomoči je letos dosežen. Vodil ga je s svojim predavanjem društveni zdravnik tovarniš. dr. Milan Perko. Kako ravnanje z elektriko v slučaju nevarnosti, pa je predaval g. Karl Narbeshuber, elektrotehnični mojster v Mostah. Oba predavatelja sta s svojim strokovnjakim predavanjem dosegla popoln uspeh in zadovoljnost, društvo pa se jima tem potom toplo zahvaljuje.

Po svoji dvakratni preizkušnji motorne brzgalne, katere je obakrat hvalevredno delovala, jo je društvo sprejelo od Gasilskih zavodov (Smekal) v svojo last.

Pričeta nabiralna akcija za prevozni avtomobil pri tukajšnjih tovarnah in zavarovalnicah se je v večjem številu obnesla, razen par manjših izjem, za katere pa upajmo, da s tem nam »e niso odrekle svoje naklonjenosti.

Vsem darovalcem se društvo poimensko javno zahvali ob priliki naročila svojega avtomobila.

Sport

Tržič. V nedeljo dne 11. t. m. je gostovalo naše nogometno moštvo v Kranju. Tekma je izpadla v korist domačinov 0:2 (0:1). Za moštvo Tržič je ta rezultat časten, ako pomislimo, da nima nobenega prostora za reden trening. Domačini so igrali zelo dobro ter so bili skoraj celo igro v premoči. Sodel je izvrstno g. Anton Osebek. SKT ima v osebi g. trenerja Kamenika in g. sodnika Osebek-a nenadomestljive člane. Manjka nam prostora, kjer bi se lahko naši nogometaši vežbali. Kakor se pa vidi, tega vprašanja še v doglednem času ne bo mogoče rešiti, ker ni nobene uvidenosti in podpore od merodajnih činiteljev. Se občinski odbor je iz neznanih vzrokov pri zadnji seji odklonil prošnjo za podporo. Navzlic temu ne bomo odnehali in bomo naprej še bolj agilno delovali za napredek SKT. Vsi, ki so za napredek in za procvit SKT, so vabljeni na izredni občni zbor, ki se vrši koncem meseca maja.

Nogomet v tujini

Kako so Nemci v Berlinu dosegli neodločen rezultat. Vsakdo se je začudil, ko je bral, da so Nemci napram Angležem dosegli s 3:3 neodločen rezultat. Danes pa se že razpravlja o tem na dolgo in široko. Angleži so posebno v prvem polčasu tako vidno dominirali, da se je zdelo, kakor da nočejo »zares« streljati na gol. Če bi padlo v tem času 3—5 golov v škodo Nemcev, bi to bilo povsem na mestu, ker je bila premoč v tem razmerju ves čas očividna. Omenimo naj še, da so Angleži ves drugi polčas igrali le z 10 ljudmi, ker so enega igralci Nemci poškodovali do nezvesti. Sploh so Nemci hoteli s silo in ostro igro doseči ono, kar jim je manjkalo, kajti neodločen rezultat nikakor ne odgovarja poteku igre, v kateri so bili Angleži v resnici obdovani kavalirji.

Največja senzacija v Gradcu. Kdo bi si mislil, da bo G. A. K., toliko prastavljeni prvak Štajerske, z 1:0 izgubil prvenstveno tekmo napram slabemu klubu, kakor je Kastner & Ohler! Ni čudno, da je ta dogodek presenetil. — Grazen Sportklub pa je s 5:0 odpravil Kapfenberger Sp. C.

Nizija Avstrija:Koroška 1:1. Prva reprezentativna tekma med omenjenima deželama je končala z neodločnim rezultatom. Tekma se je vršila v Celovcu. Korošci so se odlikovali s surovo igro, ki jim je tudi naslonila še dosti lep izid.

Za Davisov pokal. V krasnem stilu je Italija s 5:0 gladko odpravila Egipt. Odlikoval se je predvsem mojster De Murgu. — V še nekončani borbi med Anglijo in Poljsko vodi z 1:0 Anglija, ki bo tudi najbrže premagala svojega nasprotnika.

Avstrijska moštva v inozemstvu. Predvsem naj omenimo reprezentančno amatersko tekmo med Nemško Avstrijo in Českoslovaško, ki so jo Avstriji zaslužen s 5:4 (3:3) odločili v svojo korist. — Znano je, da se vrši tekmovalje za mednarodni pokal amaterjev, katerega se udeležujejo Nemška Avstrija, Poljska, Českoslovaška in Ogrska. Gornja tekma spada tudi semkaj. — Poljska reprezentanca pa je isti dan zgubila v Budimpešti s 3:1, tako da sedaj vodi s 6 točkami Nemška Avstrija, ki ji sledi Poljska (5), Českoslovaška (3) in Ogrska (2).

Vodeča Admira je v Ostrovi s 3:7 (5:0) porazila Moravsko Ostrovo. Hertha je pa v Brnu odpravila Moravsko Slavijo s 5:2. Isti dan pa je tudi Wacker dosegel s 7:2 zmago nad Zidenicami v Brnu.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 8 zvečer

Sreda, 14. maja: »Pustolovec pred vrati.« Red B. Četrtek, 15. maja: Zaprtlo.
Petek, 16. maja: »Vdova Rošinka.« Red D.
Sobota, 17. maja: »Pustolovec pred vrati.« Red C.

OPERA

Začetek ob 8 zvečer

Sreda, 14. maja: Zaprtlo.
Četrtek, 15. maja: »Črne maske.« Red C.
Petek, 16. maja: Zaprtlo.
Sobota, 17. maja: »Pohujšanje v dolini sentflorjanski.« Red E.

Mariborsko gledališče

Sreda, 14. maja: Zaprtlo.
Četrtek, 15. maja ob 20: »Adieu Mimi!« Ab C. Kuponi.
Petek, 16. maja ob 15: »Grudica.« Solska predstava pri najnižjih cenah.
Sobota, 17. maja ob 20: »Na fronti sestre žive.«

Iz društvenega življenja

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov ima danes ob 8 zvečer odborovo sejo, na kateri se bo natančno določil spored proslave društvene petinosemdesetletnice, ki bo 14. in 15. junija. Seje naj se udeležijo tudi vsi člani, ki se žele udeležiti poudčne ekskurzije v Menakovo. Seja bo v dvorani Rokodelskega doma.

Akademski klub gračbenikov priredi, dne 15. maja t. l. točno ob 8 zvečer v gradbeni risalnici na tehniški predavarni o temi: »Fundiranje v nezanesljivem terenu z uporabo železobetonskih plošč, ter statični račun po Groegerjevi teoriji, z uporabo koeficienta stisnitvenja terena«. Predava g. univ. prof. ing. Miroslav Kasal. — Vabljeni vsi, ki jih zanima. — Odbor.

Držav. razredna loterija

Poročilo iz kolekture Ant. Golež.

Maribor, Aleksandrova cesta 42. — Zrebanje V. razreda 19. kola četrty dan, dne 12. maja 1930 Izrečani so bili sledeči dobitki (za event. tiskovne pogoške se ne odgovarja).

Din 40.000 št. 14.967, 69.702.
Din 10.000 št. 2607, 69.929, 71.515.
Din 4.000 št. 4198, 17.763, 59.297, 74.935, 79.560, 80.890, 93.046.
Din 2.000 št. 406, 2999, 4485, 7200, 8545, 9879, 11186, 16803, 22454, 22562, 25776, 30038, 30055, 31732, 36178, 37006, 44592, 45738, 50146, 59154, 53765, 56835, 57927, 58178, 59024, 60323, 63455, 66194, 67427, 67687, 70167, 70495, 72332, 74068, 74364, 74618, 74804, 75321, 75447, 81582, 84232, 88930, 89152, 93112, 95733, 96629, 99874.

Prihodaje žrebanje 13. maja.

Potnika

išče velika domača tovarna čokolade in bonbonov za Slovenijo, Prekmurje in Medjimurje. Oziralo se bo samo na sposobne prvovrstne potnike, ki so dobro vpeljani pri odjemalcih v teh krajih, ki imajo I. reference ter so večji slovenskega, nemškega in po možnosti tudi hrvatskega jezika. Prednost imajo gospodje iz te stroke. Obsirne ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« pod »Dobra bodočnost« št. 5577.

Tužnim srcem javljamo, da je naš iskrenoljubljeni brat, stric in svak, gosp.

Aloizij K. Sežun

šolski upravitelj v pokoju v Mavčičah,

dne 12. maja 1930 zvečer, previden s svetotajstvi za umirajoče, po dolgi in mučni boleznim umrl.

Pogreb draga pokojnika bo v sredo 14. maja ob 16 popoldne izpred mrtvaske veže k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 13. maja 1930.

Zalujoči ostali.

Ptuj

Premestitev. Na realko v Ljubljani je premješčen g. Miroslav Gorše, suplent na tukajšnji realni gimnaziji kraljeviča Andreja. Na njegovo mesto je postavljen g. Martin Fortuna, profesor iz Murske Sobote. — Gospod Gorše se je mnogo udejstvoval v francoskem krožku.

Glasbena Matica vzprizori tri produkcije in sicer 14., 15. in 16. maja. V sredo 14. maja ob 18 je nastop gojenecv nižje stopnje, v četrtek ob isti uri nastop gojenecv srednje stopnje, v petek 16. maja ob 20 pa bo glasbeni večer gojenecv višje stopnje. Vse produkcije se bodo vršile v dvorani Glasbene Matice ter se bodo sprejemali prostovoljni prispevki.

Poprava trotoarja. Na trotoarju pred nekim hotelom so se plošče odlepile in pri deževnem vremenu ni baš prijetno stopati po njih. Se s tako lahkim kotakom je vsak deležen reakcije in ni čuda, da se je marsikdo že moral vrniti na stanovanje, ko je stopil na te plošče. Kdor želi, da mu voda »sprine« do ušes, naj stopa po tem razruvanem trotoarju!

Avtobusni promet tudi v smeri Maribora izvrstno funkcionira, vendar smo prisiljeni podjetnika g. Liningerja opozoriti na dve stvari. Da med vožnjo ne dovoli kaditi v avtu in da da v promet drug avto, ker je eden izmed avtobusov že preveč obrabljen. G. Lininger bo mogoč našemu opozorilu ugoditi, ker ima v rezervi še nove avtobuse, ki niso še niti poskušnje napravili.

Jesenice

Napredujemo. V enem izmed zadnjih zadnjih »Slovenec« smo trdili, da na Jesenicah napredujemo ko smo omenili da se je zadnje dni število telefonskih naročnikov pomnožilo. Danes to trditve zopet lahko ponovimo s konstatiranjem, da dobimo v kratkem času na Jesenicah odvetnika. Dr. Aleš Stanovnik je namreč v hotelu »Pošta« najel primerne lokale, kjer bo prihodnji mesec otvoril odvetniško pisarno. S tem bo Jeseničanom odpomagano, da jim ne bo treba zamujati časa ter imeti stroškov z vožnjami v Radovljico, ali pa Kranjsko goro. Ko dobimo še sodnijo na Jesenice, bo imel novi g. odvetnik itak posla čez glavo.

Tržič

Pretekla nedelja nas ni izvabila v okolico. Kar doma smo ostali in po vrsti smo bili ves čas zaposleni. Popoldne smo imeli prvi koncert društvene godbe na glavnem trgu. Dobro jo urežajo naši godbeniki. Ko so lani enkrat hitro morali nastopiti pri nekih telovadnih vajah in jim ni šlo tako kot običajno, so že nekateri menili, da je godba dosegla, kar v teh razmerah more. Pa še gre godba vedno višje in upamo, da viška še ni dosegla. Jamči nam za to navdušeni in poštvovalni kapelnik g. Rudl in občudovanja vredna disciplina vseh godbenikov. — Popoldne smo najprvo v zelo velikem številu spremili na pokopališče dobro leto staro hčerko g. ključavničarskega mojstra in posestnika Andreja Markiča, ki je kar nenadoma odhitela v družbo angelcev. Kar odvadili smo se že skoraj mrliskega zvonjenja. Tako smo čvrsti zadnji čas, da smo ves mesec april pokopali smena enega otroka in tudi v maju je bil do prvi smrtni slučaj. — Ko se je pričela pomikati ura popoldne na pol četrto, pa vsak kar ni vedel, kam naj hiti poslušat Tržičane, ki nastopijo za radio-prenos. Dvorana »Našega doma« je bila hitro polna. Marsikdo je pač hotel videti, kako se prenos more vršiti. Veliko občudovanja je bilo nad »majhno škatljico v krogu«, ki je sprejemala tržiske glasove. Ker je bilo razglašeno, da bo stal veliki zvočnik tudi na glavnem trgu, se je tudi tu

Borovnica

Vodovod grade. Na tihem in brez šuma se je združilo pet posestnikov v vasiči Niževce pri Borovnici v namenu, da z združenimi močmi zgrade nov vodovod, ki bi v polni meri zadostil njih osebnim ugodjem in hišnim potrebam. Že dolgo časa so našli na to. Prvotno so si zamislili nov vodovod od Sabočevega sem, a končno so se odločili, da ga speljejo od potoka, ki teče po obronku Planine v Niževce. Z delom so začeli pred dobrim tednom. Vsa dela opravljajo sami. Uvedli so kuluk. Brez kakršnekoli podpore bodo vse izvedli sami. Stroški so veliki, kajti vod je dolg 700 metrov in vse to tako, da bo vsakdo imel vodo napeljavno v lišo. Pohvaliti jih moramo, ker redki so primeri tako tesne medsebojne poštvovalnosti.

Pravijo, da je predpust čes ženitev. Pa pri nas to ne velja, vsaj za letos ne. V nedeljo in ponedeljek je bilo zvezanih petero parov, dva sta pa še na oklicih. V predpustu kaj takega nismo doživeli.

Procesija. Vsakdanji dež povzroča našim kmetovalcem resne skrbi. Da bi izprosili lepo vreme, se je v nedeljo vršila prošnja procesija od farne cerkve do Dražice. Da bi bila ta prošnja uslišana!

Šoštanj

Saleška podružnica SPD je priredila preteklo nedeljo izlet na Kozjak-Špič. V maju bo imela podružnica še naslednje izlete: 18. na Goro Oljko, 25. na Sv. Križ, 28. in 29. na Smrekov. Ob tej priliki se bodo izročile v promet nove tajske knjige in štampiljke.

Še vedno... Zagrebški knjižni šund prihaja v naš kraj še vedno v veliki množini. Nasprotno temu, pa so tukajšnje knjižnice razmeroma slabo obiskane, kar gre v precejšnji meri na račun zagrebškega židovstva.

Svojega zaščitnika sv. Florijana so proslavili naši gasilci s pežizletom k Sv. Florijanu. Sodelo-

Hilarij Vodopivec

bivši načelnik finan. ministrstva in član glavne kontrole v pokoju, odlikovan z redom sv. Save II. in IV. reda in belega orla V. reda

v torek, dne 13. maja 1930 ob 12, po dolgi, mučni boleznim in previden s tolažilni svete vere, v 63. letu svoje dobe, zaspal v Gospodu.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 15. maja 1930 ob 16 iz kapele mestnega pokopališča v Pobrežju pri Mariboru.

Sveta zadušna maša se bo darovala dne 16. maja ob sedmih zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi v Mariboru.

Maribor-Reka-Trst, dne 13. maja 1930.

Karola Vodopivec, soproga. Josip Vodopivec, podpolkovnik v rezervi, Anton Vodopivec, davčni kontrolor, brata. Milka Golja roj. Vodopivec, Lojzka Zerial roj. Vodopivec, sestre. Pavla in Emy, svakinji. Franc Golja in Franc Zerial, svaka — ter vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglas nad deset vrstilo se računa višje. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Mesarski pomočnik
mlad, priden in pošten, z dobrimi spričevali — išče službo. Nastop takoj. Naslov v upravi pod št. 5572.

28 letni fant

priden, zanesljiv, pošten, krščanskih staršev, išče službo v kaki tovarni ali trgovini. — Ponudbe pod »Služba« št. 5583.

Službo dobe

Mesarski pomočnika
pridnega in vestnega — sprejemem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod šifro »Pomočnik« št. 5468.

Brusač

(Metallschleifer - Polierer) dobro izvežban, se išče. Prednost imajo oni, ki so obremenjeni »Gieser«-ji. Pism. ponudbe z navedbo plače in dosedanjega službovanja na: Zagreb, postanski pretinac br. 208.

Trgovski pomočnik

mlad, dober prodajalec, ki se ne boji dela, in z dobrimi spričevali, dobi službo pri tvrdki M. Berdajs, trgovina z mešanimi blagom in stanovanje v hiši.

Zobotehnik-asistenta

z daljšo prakso sprejme OUZD v Ljubljani s 1. junijem. Prošnje z izprijemali o dosedanjih službah je vložiti do 24. maja 1930.

Mlinarja

sprejemem za takojšen nastop. Rudolf Miklavčič, Podnart, Gorenjsko.

Dobra kuharica

starejša, se takoj sprejme za čas od maja do oktobra za penzionat na Gorenjskem. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 5573.

Izprašanega kurjača

kateri je tudi izprašan strojnik ter vajen ključavničarskih del (stabilna lokomobila, zazidani kotel), rabimo. Predpogoj je treznost. Mesto je prosto in se lahko nastopi takoj. Ivan Šiška, tovarnar, Metelkova ul. št. 4, Ljubljana.

Vrtnarski pomočnik

mlad, neoženjen, ki je dobro izurjen v kulturi vrtnic, krizantem in sadnega drevja, ter je marljiv, se takoj sprejme. Ponudbe s sliko na A. Gjurgjevič, Zagreb, Petrinjska 3/1.

Krojašk. pomočnika

sprejemem takoj. Stanko Kajtna, krojač, Litija.

Prodamo

Telefonske aparate
rabljene, z elementi i. dr., ima napredaj »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani. Poizve se pri skladščniku istotam.

Lepe slamnike

prodam po nizki ceni. Po pravila 28 Din. Glej izlozbo v veži. Dunajska cesta 9, J. Stemberger — Reš.

Fiat 509 A.

v brezhibnem stanju, prodam. Informacije od 13 do 15: Vodmatska ulica 3.

Godbo na pihala

dobro ohranjeno, 25 instrumentov, poceni prodaja. Prosvetno društvo Belcerke.

Remington

pisalni stroj ceno napredaj. I. Pavšek, Gradišče 11/1.

Proda se

Harley-Davidson motorno kolo s prikolic, v zelo dobrem stanju — proti ugodnim plačilnim pogojem event. se zamenja za les. Na ogled: Slomškova ulica 6.

Pianino — črn

skoraj nov, ceno napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5479.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Illica 82. Kemič. čistilnica perja.

Odpadke od žage

hrastove ali jelkove, nudimo vezane po ceni Din 1200, nevezane po Din 1000 za 10.000 kg franko vagon Črnomelj. Zora d. z o. z., Črnomelj.

Prodaja vina

Naravna prvovrstna vina v manjših in večjih količinah prodaja Ravnateljstvo nadbiskupskih dobav — Zagreb, Vlaška ulica 75.

Drva, odpadki

od žag se dobijo v vsaki količini pri tvrdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244

Čajno maslo

odlikovano z zlato kolajno, po najnižji ceni — stalno svežo zalogo — nudi Julij Zupan, Sv. Petra cesta 35.

Žaganje in drva

odpadke od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko, Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Najcenejši koks

po 85 par kg le v mestni plinarni ljubljanski.

Kupimo

Pločevinast dimnik
kupimo — 16 do 20 m višine, iz pločevine, 4-5 mm debele, zunanji premer 60 cm, nitan, ne varjen, iz 3-4 metrskih komadov, brez ali z zasedanjem. Ponudbe z navedbo najnižje cene brezhibnega dimnika upravi »Slovenca« pod šifro: »Dimnik« št. 5539.

Klavir ali pianino

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na naslov: Grič Viktor, organist, Črnuče.

Stanovanja

Kot sostanovalko
sprejemem starejšo gospodino ali vdovo brez otrok. Naslov v upravi pod št. 5552.

Stanovanje

v centru mesta Ljubljane, išče mirna stranka za kadarkoli. — Gospodarju 1000 Din nagrade! Ponudbe na upravo pod »Mirna stranka« št. 5581.

Prazna soba

s posebnim vodom in električno razsvetljavo, se odda eni osebi 1. junija. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 5404.

Pouk

Šoferska šola
I. oblast. konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Denar

Državni uradnik
radi bolezn v družini v hudi stiski, prosi usmiljeno srce, da mu posodi 5-10.000 Din proti mesečnemu odplačilu po 500 Din. Ponudbe pod »Do groba hvaležen« na upravo.

Vnajem

Večja restavracija

prvorazredna, najpomembnejša točka večjega mesta Slovenije, se vsled bolezni odda. — Ponudbe upravi pod »Staroznana« št. 5487 na upravo »Slovenca«.

Oddam v najem

lepo vilo v Ljubljani, na periferiji mesta, z vrtom, za daljšo dobo. Ponudbe pod št. 2020 upravi Slov.

17 pisarniških prostorov

v centru mesta se odda v najem skupno, po skupinah ali posamezno s 15. majem 1930. Ogleda in podrobnosti se poizve Dunajska cesta št. 25, pisarna. Vhod Dvorakova ulica 3.

Objave

Vzamem zastopstvo

za špecerijo na Gorenjskem. Potujem že 15 let. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 23.

Naznanilo!

V nedeljo 18. maja vrtna veselica pri žel. otvortvi postajališča Sela pri Otovcih pri Črnomlju.

5 x 365 = 1825 Din!

Toliko pokadite na leto, če porabite na dan 5 Din! Ali ni škoda? Pustite kajenje, ki vam škoduje na zdravju in denarju! Nikoprost, ki stane enkrat za vselej s poštnino vred 76 Din, Vas odvadi kajenja takoj! G. Nikeln Martin, Farna vas 24, p. Prevalje, piše: »Učinek je bil naravnost nepričakovan!« Kdor naroči 5 steklenic, plača samo 280 Din. — Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega 17/b.

Pljuča!

Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo, železniška postaja, Rogaska Slatina.

Avinal

odvadi alkoholika pijančevanja, ne da bi vedel za to. Stane 220 Din. Pošilja: Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ul. 17.

Posestva

Paromlin z žago

polnojarmenik - velepromet - ugodno prodaja Zagorski, Maribor, Tatenbahova ulica 19/II.

Štiri posestva

se prodajo v okolici Maribora od 6-20 oralov. Cena se izve pri Feliks Drosku, Zimica, p. Sv. Barbara pri Mariboru.

Hiša

s trgov. lokalom, lepa, enonadstrop, mansarda, brez popravil, dvorišče, poslopje in velik vrt, po ugodnim pogoji napredaj v Mariboru, Magdalenska predmestje. — Dopisi pod 400.000 na upravo »Slovenca« v Mariboru.

Lepo posestvo

primerno za gostilno in lesno trgovino, se kupi na prometnem kraju, po možnosti blizu železnice, do 10 oralov posestva, poslopja v dobrem stanju, najrajši na progi Celje-Dravograd. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5538.

Vilo ali hišo

z vrtom, na periferiji Ljubljane, kupim. Posredovalci izključeni. Ponudbe z navedbo cene pod »Mirni dom« na upravo »Slovenca« št. 5582.

Razno

Vezenje

nevestinih oprem, zaves, pregrinj, najcenejše in najfinije Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. — Enlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

Tvrdba A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24, nudi najcenejše vse vrste pletenice moko in druge mletvske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilirija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28-20.

Modrocc

vrhne iz la afrika močno blago Din 240 — mreže - posteljne odeje - žimo - cvilih najcenejše kupite pri

Rudolf Sever

Ljubljana, Marji trg 2

Krušno moko

in vse mletvske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Ljubljana, Stari trg št. 32.

Telefon 2059

Premog - suha drva

POGAČNIK, Bohoričeva 5

ribje olje

iz lekarne Dr. G. PICCO-LI-ja v LJUBLJANI se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Modni kamarni sportni sevit, za FINE OBLEKE.
Velika izbira ugodne cene.
R. M. Klaur - Pri Škofu Ljubljana

AVINAL ozdravi pijančevanja!
Izdelek berlinskega lekarnarja Francka, je edino sredstvo, ki pa je zdravju neškodljivo; z njim morete odvadi pijančevanja, ne da bi sami kaj vedeli zato. Polno zahvalnic ozdravljenih. Cena 220 Din. Razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo: N. POPOVIČ - BEOGRAD, Kolarčeva 7

Uršula Winterleitner roj. Kragelj
po dolgem, mučnem trpljenju, v 47. letu starosti, Bogu vdana nas za vedno zapustila. Pogreb drage nepozabne pokojnice bo v četrtek ob 2 popoldne v Vidovdanske ceste 9 k Sv. Križu. Drago pokojnico priporočamo v spomin in pobožno molitev. Maša zadušnica se bo brala v petek ob 7 v šentjakovski cerkvi. Ljubljana, dne 14. maja 1930.
Globoko žalujoči: Leopold Winterleitner, soprog, in Leo, sin, ter ostali sorodniki: Kovačič v Tolminu, Novak v Zagrebu, Vavpot v Slovenjgradcu in Kuk v Novem mestu.

Maurice Constantin Weyer: 29

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Spati — v tem položaju — bi bilo isto kakor zagrčiti samour. Morda bi me bili celo psi raztrgali... Torej kaj? Marširati! Marširati! Marširati! Marširati — dokler ne pride kaj pred puško... Če omahnem, ustrelim enega psa!... Prej ne!

Tako sem se vlačil naprej, a v srcu srd in obup. Divja lakota me je trpinčila, želodec pa se mi je krčlil kakor suho usnje... Neprestana tenčica pred očmi je izpreminjala svetli dan v mrak...

Šestdeset ur in čez sem bil neprestano na nogah... in sem prehodil komaj petnajst milj. Truden sem že bil pozornega gledanja na levo in na desno — saj ni bilo nikjer česa, kar bi moglo služiti za hrano... Moji psi so ohromeli prej kot jaz in so se vrgli na tla. Tedaj sem pustil mrliča in odšel proti snežnemu nasipu, ki je bil nekaj sto metrov daleč. Gotovo sem porabil celo uro, da sem prišel tja. Od tam je bil razgled v veliko daljavo, čeprav je bil nasip le nekaj sežnjevisok. Tri milje daleč sem ugledal nekaj, kar utegne prinesiti rešitev: gozd! Tam bo divjačina, sem se pomiril — in kar v naprej sem se predal temu užitku s tem, da sem si privoščil pet minut odmora. A le pet minut! Nič več! Ah! Kolik užitek odvezati smuke, iztegniti se po dolgem na proti vetru zavranem kraju. Ko sem se pa ozrl, sem zapazil na drugi strani nasipa volka, ki je popolnoma mirno in nič hudega sluteč šel mimo. Še me ni zapazil. Če bi bil, kakor nisem bil, bi stavil, da ga ne zgrešim. Saj ni šel naglo — a danes je veljalo zadeti z gotovostjo. Pomočil sem ustnice z jezikom in sem lahko zažvižgal kakor glodavec. Glej, zares — volk se je ustavil in

gledal. Napel sem vse svoje sile, da bi se ne tresel — in sem počil. Puškino kopito me je močno sunilo v ramo... O Bog, kako sem bil slab! Nazadnje moram vendar le nekaj jesti! A saj sem gotovo zgrešil — sem si mislil in si nisem upal pogledati tja, a tega si tudi nisem mislil, da bi oddal za bežečo živaljo še en strel. Naposled, z novim naporom, sem pogledal še enkrat tja in videl, da sem zadel. Z vso hitrico sem si zavezal snežke, vse utrujenosti je bilo konec, kakor da bi volkova življenska moč že bila vame prešla... Bil je mrtev, popolnoma... Željno sem pil njegovo kri, ki je curljala iz rane na vratu, pomečano z dlakami in drobci kosti, jedel s krvjo prepojen sneg. Nato sem žival odprl in požrl vroča, puhteča jetra. Dišala so ostro in ob vsakem drugem času bi mi bila ogabna. V tistem hipu pa so mi teknila izvrstno.

Zdaj je veljalo prenesti žival do psov ter jih nasititi z močjo tistega, ki je padel. Trdo in naporno delo. Mož, ki so ga mraz, lakota in utrujenost do kraja izžepali, ne more meni nič tebi nič nositi volka na hrbtu — čeprav je še tako suh. Le moja volja je delo dokončala — jaz ne.

Vprega in jaz — to smo mahoma postali nova bitja, ki nam je bila lahka reč v dobrih dveh urah despeti do gozdnega roba. Najprej sem zanetil pošten ogenj, da si zvarim čaja. In čim sem ga popil, me je že vnovič doletela sreča. Nedaleč sem začul šum severnega jelena, ki si je utiral gaz po goščavi. Potem je šum utihnil, iz česar sem sklepal, da se je žival ustavila, da se nakrmi. Uspelo mi je ustreliti severnega jelena. Privedel sem pse na mesto in nazadnje smo se utaborili okrog mrtve živali — vsakega psa sem posamič privezal k drevesu ter mu dal del mesa, ki mu je pripadel. Pekel sem in jedel, dokler se nisem udobno zleknil zavrt v odeje, v snežno posteljo, ki sem si jo izkopal, a zraven mene je gorelo nekaj polen; vsakikrat, ko sem se prebudil, sem naložil poleno in ohranil ognju življenje.

Ko sem šel z roko čez svoje bradato lice, sem izmeril izgubo, ki sem jo utrpel. Čeprav mi je dal severni jelen mesa v izobilju, sem iz previdnosti naslednjega dne šel zopet na lov ter ustrelil še eno žival, od katere sem pobral najokusnejše dele. Spet sem dal ostanek svojim psom.

Bližnja bodočnost je bila rešena in sem sklenil ustaviti se nekaj dni, da pridem spet do moči.

Mrtvec pa ni nehal vtepatati mi svojo voljo. A topot na ljubeznivejši način. »Svaka postaneva« — ta njegova beseda mi je hodila po glavi. Gnala me je Hanni v objem. Mešala se je s čudovitim veseljem do življenja, ki sem ga čutil v sebi. Še sem bil stočen in svojih moči tako malo gospod, da sem si nehoti iskal pomoči od zunaj. Hannah je postala moja zaveznica v borbi za življenje, podvojila je moje sile. Ona, plavalasa, me je prišla za roko, poklanjala mi je svojo ljubezen, a tudi kal sovraštva. Ni bilo dovolj, da sem jo ljubil jaz — moral sem hkrati sovražiti Archerja, ki sem ga v mislih videl sedeti zraven nje na klopi, rdečelasega... Vse mi je postalo očito, kar so mi govorile njegove oči med tem ko so usta ostala nena. A ona mi je pomogla speči severnega jelena, in ko sem se zleknil, je bila zraven, naslonila je svojo glavo na moje roko, da se odpočije. Pripovedoval sem ji zgodbe, kakor pripovedujemo otrokom. Učil sem jo božati moje pse, ne da bi ugriznili. Ona pa me je prosila, naj si obrijem razmršeno brado, od katere so visele ledene sveče in zašila mi je zajčji kožuh na suknji. Kadar sem vrgel novo poleno na ogenj, sem to storil radi nje. Tako mi je Hannah pomagala v borbi zoper utrujenost in mraz. Treba mi je bilo potipati le svoja rebra ter čutiti meso, ki je počasi na novo nastajalo, da izmerim, v kakšno pomoč mi je bila in koliko sem ji bil hvale dolžan. In mrličev duh je bil neprestano okrog naje...